गुजराती दक्षणी भाषांतर.

हें पुस्तक

हरी मोरेश्वर चौधरी

वकील

यांणीं

तयार केलें तें

नारायण चिंतामण आठवले

यांनीं

पुणें - चित्रशाळा छापखान्यांत

छापून प्रसिद्ध केलें

आ० १ ली.

सं. १९४४. शके १८०९, सन १८८७

किंमत [illegible] आठ आणे (॥)

४४८३

गुजराती दक्षणी भाषांतर.

हें - पुस्तक

हरी मोरेश्वर चौधरी

वकील

यांनीं

तयार केलें

तें

नारायण चिंतामण आठवले

यांनीं

पुणें एथें

चित्रशाळा छापखान्यांत

छापून

प्रसिद्ध केलें.

आवृत्ति ३री

संवत १९४४ शके १८१२ स. १८९० इ.

किंमत कलदार (॥)

प्रस्तावना

हुं सर्वे सद्गृहस्थोनें विनयपूर्वक सूचना करुं छुं जे, घणी एक भाषांतरनी चोपडी ओ छपाएली छे ; पण गुजराती भाषामां दक्षणी मोडी दसकतनुं भाषांतर अद्यापि छपाएलुं मारा जोवामां आवेलुं नथी; ने आगायकवाडी राज्यमां दक्षणी तथा गुजराती भाषानो उपयोग थायछे, तेथी गुजराती लोकोनें दक्षणी भाषा तथा दसकतनें दक्षणी लोकोने गुजराती भाषा तथा दसकत पण समजवानी अगत्य छे ; तो आ गुजराती दक्षणी भाषांतरनुं पुस्तक बनेना उपयोगमां आवशे एवुं धारीने प्रसिद्ध कर्युंछूं

आ भाषांतर जेटला विशेष व्यवहार उपयोगी शब्दोछे, तेटला जमारी-स्वरूपाक्षर प्रमाणें दाखल करेला छे. अने बीजा घणाएक शब्दो दाखल करीए तो आ पुस्तक घणुंज मोटुं ने भारी किम्मतनुं थई जाय माटे दाखल करेला नथी.

बीजा केटलाएक शब्द विशेष व्यवहार उपयोगमां छतां नीचेना कारणथी दाखल करेला नथी

१ जे शब्दो गुजरातीमां छतां दक्षणीमां वपराता नथी ने दक्षणीमां छतां गुजरातीमां वपरतां नथी तेवां.

२ जे शब्दो गुजराती तथा दक्षणीमां एकजरीते वपराय छे तेवां.

३ जे शब्दो गुजरातीमां तथा दक्षणीमां थोडा अक्षरनो फरक होवाथी सेहेज समजाय छे तेवां.

सदरहु भाषांतरमां अशुद्ध विगेरे कांई कमीपणुं हशे तो ते वांचनार सज्जनो लक्षमां नहीं लावशो ओवी आशा राखूंछुं. केमके आमारो पेहेली वारनो श्रम छे.

पुस्तक कर्ता

वकील वडोदें.

सूचना.

आ पुस्तकनी पेहेली आवृत्ति सने १८७७मां छपावी. तेहने मारा औदार्यशाली सज्जन मित्रोए पूर्ण आश्रय दीधाथी ते पुस्तकों थोडाज दिवसमां थई रह्या. ने वळी आपुस्तकनी विशेष आवश्यकता जणायाथी आ बीजी आवृत्ति छपावीने बहार पाडीछे.

दुसरे आवृत्तिमां केटलेक ठेकाणे अशुद्ध पडेलुं हतुं ने आमां शुद्ध करेलुं छे; ने ते करतां आपुस्तक घुणुंज सारुं छपावेलुं छे. माटे मारा प्रियमित्रो पेहेला प्रमाणेज आपुस्तकने आश्रय आपशो एवी आशा राखूं छुं.

हरी मोरेश्वर चौधरी वकील वडोदें.

दुसरी आवृत्ति सरल्या कारणानें ही तिसरी आवृत्ति काढली आहे. सदहु पुस्तकाबद्दल योग्य मोबदला घेऊन रा. रा. ह. मो. चौ. यांनीं आम्हास सर्व प्रकारें हक्क विकला आहे.

ना. चिं. आठवले.

अनुक्रमणिका.

શ્રી

સ્વરો.

અ આ ઇ ઈ ઉ ઊ ઋ ૠ ઌ ૡ

अ आ इ ई उ ऊ ऋ ॠ ऌ ॡ

એ ઐ ઓ ઔ અં અઃ

ए ऐ ओ औ अं अः

વ્યંજનો.

क ख ग घ ङ च छ ज झ ञ ट ठ ड ढ ण त थ द

ક ખ ગ ઘ ઙ ચ છ જ ઝ ઞ ટ ઠ ડ ઢ ણ ત થ દ

ध न प फ ब भ म य र ल व

ધ ન પ ફ બ ભ મ ય ર લ વ

श ष स ह ळ क्ष ज्ञ.

શ ષ સ હ ળ ક્ષ જ્ઞ.

આંકડા.

१ २ ३ ४ ५ ६ ७ ८ ९ १०

૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ ૮ ૯ ૧૦

બારાખડીઓ.

ક કા કિ કી કુ કૂ કે કૈ કો કૌ કં કઃ

ખ ખા ખિ ખી ખુ ખૂ ખે ખૈ ખો ખૌ ખં ખઃ

ગ ગા ગિ ગી ગુ ગૂ ગે ગૈ ગો ગૌ ગં ગઃ

ઘ ઘા ઘિ ઘી ઘુ ઘૂ ઘે ઘૈ ઘો ઘૌ ઘં ઘઃ

ઙ ઙા ઙિ ઙી ઙુ ઙૂ ઙે ઙૈ ઙો ઙૌ ઙં ઙઃ

ચ ચા ચિ ચી ચુ ચૂ ચે ચૈ ચો ચૌ ચં ચઃ

છ છા છિ છી છુ છૂ છે છૈ છો છૌ છં છઃ

જ જા જિ જી જુ જૂ જે જૈ જો જૌ જં જઃ

ઝ ઝા ઝિ ઝી ઝુ ઝૂ ઝે ઝૈ ઝો ઝૌ ઝં ઝઃ

ઞ ઞા ઞિ ઞી ઞુ ઞૂ ઞે ઞૈ ઞો ઞૌ ઞં ઞઃ

ટ ટા ટિ ટી ટુ ટૂ ટે ટૈ ટો ટૌ ટં ટઃ

ઠ ઠા ઠિ ઠી ઠુ ઠૂ ઠે ઠૈ ઠો ઠૌ ઠં ઠઃ

ડ ડા ડિ ડી ડુ ડૂ ડે ડૈ ડો ડૌ ડં ડઃ

ઢ ઢા ઢિ ઢી ઢુ ઢૂ ઢે ઢૈ ઢો ઢૌ ઢં ઢઃ

ણ ણા ણિ ણી ણુ ણૂ ણે ણૈ ણો ણૌ ણં ણઃ

ત તા તિ તી તુ તૂ તે તૈ તો તૌ તં તઃ

થ થા થિ થી થુ થૂ થે થૈ થો થૌ થં થઃ

દ દા દિ દી દુ દૂ દે દૈ દો દૌ દં દઃ

बाराखड्या.

क का कि की कु कू के कै को कौ कं कः

ख खा खि खी खु खू खे खै खो खौ खं खः

ग गा गि गी गु गू गे गै गो गौ गं गः

घ घा घि घी घु घू घे घै घो घौ घं घः

ङ ङा ङि ङी ङु ङू ङे ङै ङो ङौ ङं ङः

च चा चि ची चु चू चे चै चो चौ चं चः

छ छा छि छी छु छू छे छै छो छौ छं छः

ज जा जि जी जु जू जे जै जो जौ जं जः

झ झा झि झी झु झू झे झै झो झौ झं झः

ञ ञा ञि ञी ञु ञू ञे ञै ञो ञौ ञं ञः

ट टा टि टी टु टू टे टै टो टौ टं टः

ठ ठा ठि ठी ठु ठू ठे ठै ठो ठौ ठं ठः

ड डा डि डी डु डू डे डै डो डौ डं डः

ढ ढा ढि ढी ढु ढू ढे ढै ढो ढौ ढं ढः

ण णा णि णी णु णू णे णै णो णौ णं णः

त ता ति ती तु तू ते तै तो तौ तं तः

थ था थि थी थु थू थे थै थो थौ थं थः

द दा दि दी दु दू दे दै दो दौ दं दः

घ घा घि घी घु घू घे घै घो घौ घं घः
न ना नि नी नु नू ने नै नो नौ नं नः
प पा पि पी पु पू पे पै पो पौ पं पः
झ झा झि झी झु झू झे झै झो झौ झं झः
ज जा जि जी जु जू जे जै जो जौ जं जः
ल ला लि ली लु लू ले लै लो लौ लं लः
म मा मि मी मु मू मे मै मो मौ मं मः
य या यि यी यु यू ये यै यो यौ यं यः
र रा रि री रु रू रे रै रो रौ रं रः
ळ ळा ळि ळी ळु ळू ळे ळै ळो ळौ ळं ळः
व वा वि वी वु वू वे वै वो वौ वं वः
श शा शि शी शु शू शे शै शो शौ शं शः
ष षा षि षी षु षू षे षै षो षौ षं षः
स सा सि सी सु सू से सै सो सौ सं सः
ह हा हि ही हु हू हे है हो हौ हं हः
ण णा णि णी णु णू णे णै णो णौ णं णः
क्ष क्षा क्षि क्षी क्षु क्षू क्षे क्षै क्षो क्षौ क्षं क्षः
ज्ञ ज्ञा ज्ञि ज्ञी ज्ञु ज्ञू ज्ञे ज्ञै ज्ञो ज्ञौ ज्ञं ज्ञः

𑘠 𑘠𑘰 𑘠𑘱 𑘠𑘲 𑘠𑘳 𑘠𑘴 𑘠𑘹 𑘠𑘺 𑘠𑘻 𑘠𑘼 𑘠𑘽 𑘠𑘾
𑘡 𑘡𑘰 𑘡𑘱 𑘡𑘲 𑘡𑘳 𑘡𑘴 𑘡𑘹 𑘡𑘺 𑘡𑘻 𑘡𑘼 𑘡𑘽 𑘡𑘾
𑘢 𑘢𑘰 𑘢𑘱 𑘢𑘲 𑘢𑘳 𑘢𑘴 𑘢𑘹 𑘢𑘺 𑘢𑘻 𑘢𑘼 𑘢𑘽 𑘢𑘾
𑘣 𑘣𑘰 𑘣𑘱 𑘣𑘲 𑘣𑘳 𑘣𑘴 𑘣𑘹 𑘣𑘺 𑘣𑘻 𑘣𑘼 𑘣𑘽 𑘣𑘾
𑘤 𑘤𑘰 𑘤𑘱 𑘤𑘲 𑘤𑘳 𑘤𑘴 𑘤𑘹 𑘤𑘺 𑘤𑘻 𑘤𑘼 𑘤𑘽 𑘤𑘾
𑘥 𑘥𑘰 𑘥𑘱 𑘥𑘲 𑘥𑘳 𑘥𑘴 𑘥𑘹 𑘥𑘺 𑘥𑘻 𑘥𑘼 𑘥𑘽 𑘥𑘾
𑘦 𑘦𑘰 𑘦𑘱 𑘦𑘲 𑘦𑘳 𑘦𑘴 𑘦𑘹 𑘦𑘺 𑘦𑘻 𑘦𑘼 𑘦𑘽 𑘦𑘾
𑘧 𑘧𑘰 𑘧𑘱 𑘧𑘲 𑘧𑘳 𑘧𑘴 𑘧𑘹 𑘧𑘺 𑘧𑘻 𑘧𑘼 𑘧𑘽 𑘧𑘾
𑘨 𑘨𑘰 𑘨𑘱 𑘨𑘲 𑘨𑘳 𑘨𑘴 𑘨𑘹 𑘨𑘺 𑘨𑘻 𑘨𑘼 𑘨𑘽 𑘨𑘾
𑘩 𑘩𑘰 𑘩𑘱 𑘩𑘲 𑘩𑘳 𑘩𑘴 𑘩𑘹 𑘩𑘺 𑘩𑘻 𑘩𑘼 𑘩𑘽 𑘩𑘾
𑘪 𑘪𑘰 𑘪𑘱 𑘪𑘲 𑘪𑘳 𑘪𑘴 𑘪𑘹 𑘪𑘺 𑘪𑘻 𑘪𑘼 𑘪𑘽 𑘪𑘾
𑘫 𑘫𑘰 𑘫𑘱 𑘫𑘲 𑘫𑘳 𑘫𑘴 𑘫𑘹 𑘫𑘺 𑘫𑘻 𑘫𑘼 𑘫𑘽 𑘫𑘾
𑘬 𑘬𑘰 𑘬𑘱 𑘬𑘲 𑘬𑘳 𑘬𑘴 𑘬𑘹 𑘬𑘺 𑘬𑘻 𑘬𑘼 𑘬𑘽 𑘬𑘾
𑘭 𑘭𑘰 𑘭𑘱 𑘭𑘲 𑘭𑘳 𑘭𑘴 𑘭𑘹 𑘭𑘺 𑘭𑘻 𑘭𑘼 𑘭𑘽 𑘭𑘾
𑘮 𑘮𑘰 𑘮𑘱 𑘮𑘲 𑘮𑘳 𑘮𑘴 𑘮𑘹 𑘮𑘺 𑘮𑘻 𑘮𑘼 𑘮𑘽 𑘮𑘾
𑘯 𑘯𑘰 𑘯𑘱 𑘯𑘲 𑘯𑘳 𑘯𑘴 𑘯𑘹 𑘯𑘺 𑘯𑘻 𑘯𑘼 𑘯𑘽 𑘯𑘾
𑘎𑘿𑘬 𑘎𑘿𑘬𑘰 𑘎𑘿𑘬𑘱 𑘎𑘿𑘬𑘲 𑘎𑘿𑘬𑘳 𑘎𑘿𑘬𑘴 𑘎𑘿𑘬𑘹 𑘎𑘿𑘬𑘺 𑘎𑘿𑘬𑘻 𑘎𑘿𑘬𑘼 𑘎𑘿𑘬𑘽 𑘎𑘿𑘬𑘾
𑘕𑘿𑘗 𑘕𑘿𑘗𑘰 𑘕𑘿𑘗𑘱 𑘕𑘿𑘗𑘲 𑘕𑘿𑘗𑘳 𑘕𑘿𑘗𑘴 𑘕𑘿𑘗𑘹 𑘕𑘿𑘗𑘺 𑘕𑘿𑘗𑘻 𑘕𑘿𑘗𑘼 𑘕𑘿𑘗𑘽 𑘕𑘿𑘗𑘾

घरसंजंधी.

हवेली.	वाडा.	जडा.	छपेडु.	जारणं.	डेवाडघर.	मजलिघर.	जरणुं.
सांडण.	कुडी.	नलि.	कमळ.	नगुफे.	फोंडा.	मेंडा.	नळीयो.
नणयुं.	कुडील.	मणिघ.	गळयुं.	वांस.	जास.	छाण.	तांण.
झामडी.	झुमती.	लमठी.	लमळि.	निंहसरणी	शिडी.	हणि.	नीछेषुणी.
रसोडुं.	स्वयंपाकघर.	माख्यानघ.	उजेडुं	चोक.	चोक.	कोन.	कोन.
चोकडी.	मोरी.	मोरी.	केनळ.	खोरडी.	जोली.	छेडु.	घेळि.
पाणीयारी.	पाणेर.	पाओर.	पाओयास.	पगथीया	पाळ्या	पाळम.	पगथीया
परसाण.	पडवी.	पडवी.	परजक.	देडघार.	डुड.	उमड.	मेडम्डु.
तांखुं.	हिरताण.	मरताळ.	ताओमं.	मेडो.	माडी.	माळि.	माडो.
वाडो.	परस.	परण.	जडो.	खागळो घाडो.	खंगण.	छिंगण.	पागमेजडो.
थांजलो	जांज.	धंध.	धंधले.	गोजलो.	झोनाडा.	मेमडा.	गोछिले.
तानजान्तु	शेतजाना	होतधिम.	गाणजञ.	कुवी.	डिली.	मीडु.	उमनडी.
घाडरो.	नजना.	पीम.	घाघरो.	अगासी	गच्ची.	गजुडी.	छगाळि.
छज्जुं.	सज्या.	छाज.	छज्जुं.	जास्साड	शोकट.	केमन.	जरणम.
वाव.	विहिर.	पीहिर.	जप.	कुवो.	खाड.	पड.	उमजे.
खोटलो.	खोटा.	पेव.	पेगले.	पाटडी.	तुळई.	उकंई.	पाणि.
टोलो.	उथाला.	पायान	वेलो.				

घरमांनीजणसो.

खोरशीयो.	सहाण.	छछणा.	पोह्णीयो	सुजड.	जोड.	घेड.	[illegible]
वाटवो.	जटवा.	घगज.	जगजे.	सूडी.	खडडिता.	[illegible]	[illegible]
पाननीजीडी.	वीडा.	पीडा.	पाणीघोडी.	मजुरु,पटारो.	पेटी.	[illegible]	मजुस,पजो.
दीवी.	समई.	छमई.	[illegible]	झोडीओं.	पंती.	पंती.	[illegible]
झांनस.	हुंदीज.	[illegible]	[illegible]	दीवेट.	वात.	[illegible]	[illegible]
दर्पण.	आरसी	[illegible]	[illegible]	सुपडुं.	सुप.	[illegible]	[illegible]
छरी,पाळी	सुरी.	[illegible]	[illegible]	हींचडो.	झोपाळा	झोपाळा	[illegible]
उटण.	गुंजण.	[illegible]	[illegible]	जाटजो.	जात.	[illegible]	[illegible]
खाडणी.	पोजपाट	पोळपाट.	[illegible]	नेलण.	लाटणें.	[illegible]	[illegible]
जडीयो.	होत.	होत.	[illegible]	फुलम.	लोजण	[illegible]	[illegible]
जासडुं.	भेडा.	भेडा.	[illegible]	इशनाई.	शाई.	शाई.	सहामई
साहडी.	घटई.	उगई.	[illegible]	खांडणी	शूळ.	[illegible]	[illegible]
झेवाडो.	कुऱ्हाड.	[illegible]	[illegible]	पिचकारी.	पिचकांडी.	[illegible]	[illegible]
माटलुं.	मडकें.	मडिकें.	[illegible]	गोणो.	माठ.	[illegible]	गोळो.
जणतण.	सरपेण.	[illegible]	घळताण.	छाणां.	गवऱ्या.	गवऱ्या.	छाणां.
हुक्को.	गुरगुडी.	[illegible]	[illegible]	छाण.	शेण.	शेण.	छाण.
आनट.	चौरंग.	चोरंग.	[illegible]	नीहो.	पाट.	पाट.	[illegible]
निहाणो.	वरवंटा	पपंज.	[illegible]	सावेरणी	केरसुणी	[illegible]	[illegible]

डामचीयो	घडवंची	घडपंडी	डामडीयो	लोफुडी	फुटी	[illegible]	[illegible]
देवता	बिसु	पीसु	ठेपता	लुगणी	ढेकुणी	[illegible]	भुगळी
जाळ-प-आणुं	पत्रावळ	पत्रापळ	[illegible]-पत्राकुं	पडीयो. दडीयो	द्रोण	द्रोण	[illegible]
[illegible]	चींथ	[illegible]	[illegible]	चंदी	[illegible]	भेते	[illegible]
[illegible]	जुंटा	[illegible]	[illegible]	घास	गवत	गवत	घास
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	सामेसुं	मुसळ	मुसळ	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	परात	जत्ता	घत्ता	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	पावडी	[illegible]	[illegible]	पावडी
डोंस	पाहार	पाघर	[illegible]	चोपडो	वही	वही	[illegible]
रवजोव लाणुं	रवी	रवी	[illegible]	सोजो	[illegible]	[illegible]	[illegible]
शोय	सुई	सुई	[illegible]	गालम-सरी	गिरदी	[illegible]	[illegible]
पावडो	जोर	[illegible]	पापडो	जापणी [illegible]	उजणी	[illegible]	[illegible]

खावाना पदार्थ

डांगर	साळी-भात	[illegible]-भात	डांगर	ज्वार	[illegible]	[illegible]	ज्वार
घोजा	तांदुळ	तांदुळ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
पोहोड	हुरडा	हुरडा	पोहोड	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
माजण	लोणी	लोणी	[illegible]	घी	तूप	[illegible]	घी
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	मग	मुग	मुग	मग

शेरडी.	उंस.	ठांछ.	शेरडी.	मरी.	मीरे.	मीरे.	मरी.
जोट.	पीठ.	वीग.	मेग.	योळा.	चवळ्या.	अळ्या.	केळा.
तज.	तीण.	तीळ.	गष.	मगकूणी.	लुठमुग.	मुठमुग.	मगमळी.
अमश्वल.	पेरे-भांज.	पेस-भंघ.	भमभष.	हेरी.	रजांज.	धंज.	मेरी.
आडीण.	जरू.	छपठा.	छमगिळ.	वेडमी.	पोळी.	पोळी.	पेडमी.
रोटजो.	भाकुर.	भाक.	नोटमे.	शाक.	लाळ.	भाची.	शाक.
रिंगणां.	वांगी.	जंगी.	गींगणा.	शकुरीयां.	राताळी.	राताळीं.	शक्रीयां.
तुरीयां.	दोडकीं.	दोडकी.	उम्रीयां.	शेणुं.	लोपळा.	भोपळा.	मेकुं.
दुधी.	दुधालोपळा.	दुधाभोपळा.	ठठी.	जलोजेंडनापान.	जणुवी पानें.	शलुडीं-पानें.	छोडखेंमपाम.
जयाणुं.	लोणयें.	लोणचें.	छयाणुं.	राई.	मोहऱ्या.	मोहऱ्या.	राई.
जनमो.	शेवा.	पेज.	छनमे.	घारी (पुरी).	पुया.	पुऱ्या.	घरी (पुरी).
हणहरखांजी.	हळकुंडें.	हळकुंडें.	हळकुंडपंजी.	मरचुं.	मीरच्या.	मीरच्या.	मरचुं.
रोटली.	पिंढरीपोळी.	पांढरीपोळी.	रोगु.	जोंड.	साकुर.	कमर.	कंड.
साकर.	जिडीसाकर.	ढगिकमर.	कमर.	दाळ.	वरण.	फण.	दाळ.
गिलोडां.	तेंडली.	तोंडळी.	गगिलेडां.	छिलायथी.	वेलदोडे.	वेलदोडे.	छिलछडी.
गुलुं, घुघरी.	कुरूच्या.	कुरूच्या.	गुलुं, घुघरो.	जंगाजेर.	जारोफ.	पारोळी.	छंगाफेस.
डुंगणी.	कांदे.	कांदे.	डुंगळी.	जाटीघाण.	डोजु.	डोजे.	छिकीदाळ.
मदार्ईहेडा.	मरहठिचीं हणसें.	मराठीं मणाचें.	मराठीलो.	पुडा.	धीरडें.	धीरडें.	पुडा.
जामणां.	जावणे.	पापके.	पामकां.	तन.	घुलगिनी.	दाषडीनी.	तष.

दुधेपाक.	खीर.	[illegible]	उम्यपाक.	दुधपाक.	शीरा.	शीरा.	[illegible]

वासणो.

लोटो-तु गलोओ.	तांब्या.	तांब्या.	[illegible] ऊपे.	पवालुं.	पंचपात्री	पंचपात्री.	[illegible]
कथरोट.	परात.	परात.	[illegible]	तरवाणुं	ताम्हण.	ताम्हण.	[illegible]
कडछी.	पळी.	पळी.	कडछी.	वटलोई.	[illegible]	[illegible]	[illegible]
पेणि.	कढई.	कढई.	पेणि.	ढाकणुं.	झाकण.	झांकण.	ढाकणुं
टोयली.	गडवी.	गडवी.	[illegible]	थाळी.	पीतळी.	पीतळी.	थाळी.
चीपीयो.	चीमटा.	चीमटा.	चीपीयो.	तवेथो.	उलटणें.	[illegible]	तवेथो.
वाडकी.	वाटी.	वाटी.	वाडकी.	तांब्याकुंडी	गंगाळें.	गंगाळें.	तांबाकुंडी.
लोढी.	तवा.	तवा.	लोढी.	[illegible].	संधेचीपळी	संधेचीपळी.	[illegible]
छीणी.	किसणी.	किसणी.	छीणी.	[illegible]	[illegible] पंचपात्र.	[illegible] पात्र.	[illegible]

सगासंमंधी विशे.

छोकरो, दीकरो.	मुलगा-पोरगा.	मुलगा-पोरगा.	छोकरो-दीकरो.	मा.	आई.	[illegible]	मा.
फोई.	आत्या.	आत्या.	फोई.	[illegible]	[illegible]	भाचा.	भाणेज.
भत्रीजो.	पुतण्या.	पुतण्या.	भत्रीजो.	सासु.	सासु.	काका.	काको.
[illegible]	जाउ.	जाउ.	[illegible]	दिराणी.	[illegible]	भावजई.	[illegible]

वडीआजा-ई	आजा.	पणी.	पणजीबाई.	साळो.	मेव्हणा.	मेहुणा.	काको.
पितराई.	भतीजं-ड.	भाणेजं-ज.	भतिजा-ई.	छोकरी.	मुलगी.	मुलगी.	छोकरी.
भाई.	भाऊ.	भाऊ.	भाई.	मासी.	मावशी.	मावशी.	मासी.
भत्रीजो.	पुतणी.	पुतणी.	भत्रीजी.	वहु.	सुन.	सुन.	वहु.
जेठ.	भावा.	भाज.	जेठ.	वडवो.	आजा.	पणजा.	पणजो.
जनेवी.	मेहुवणा.	मेव्हणा.	घेवरी.	साळी.	मेव्हणी.	मेव्हणी.	काकी.
जेहेन.	जहीएन.	घरीण.	घरेण.	दादानो-जाप.	पणजा.	पणजा.	दादाभेळ-जा.
छोकरानो छोकरो.	नातु.	नातु.	छोकरा-भेछोकरो.	छोकरानो-छोकरानो-छोकरो.	पणतु.	पणतु.	छोकराभेळे नवाभेळे-बेटो.
डाडा.	मुलता.	ऊपटी.	नणद.	डाडी.	मुलती.	ऊपटी.	नणंद.
डाडानोछो-करो.	मुलतभा-ऊ.	ऊपटभा-ऊ.	नणदभे-छोकरो.	जोरमण-मां.	सावत्र-आई.	सावत्र-ई.	सावमाता-म.
जोरमण-भाई.	सावत्रभा-ऊ.	सावत्रभा-ऊ.	सावभाई-भाई.	घणी.	नवरा.	नवरा.	धणी.
सायडो.	पुरुष.	पुरुष.	भायडो.	बायडी.	बायको.	बायको.	बायडी.
वेवण.	वीहीण.	वीहीण.	वेवण.	वेवाई.	व्याही.	व्याही.	वेवाई.
साली.	सावत्र बहिनी.	मावस-बहीणी.	भाभी.	नवीवहु.	नवरीमुल.	नवरीमुल.	नवीवहु.

मनुष्यजाति.

दरजी.	शिंपी.	शिंपी.	दरजी.	हजाम.	नहावी.	न्हावी.	हजाम.
मोची.	चांभार.	चांभार.	मोची.	ढेड.	महार.	महार.	ढेड.
संगीतजाप	हलाल-खोर.	हलालखो-र.	भंगीया	वाणीया	वाणी.	वाणी.	वाणीया

कुणबी.	कुणबी.	[illegible]	[illegible]	तपोधनम- [illegible]	गुरव.	[illegible]	तपोधनम [illegible]
मेहेतो.	कुणकुरणी.	उमळमर- छी.	[illegible]	रजवाळ	रामोशी.	रामोशी.	[illegible]
मेहेताजी.	पंतोजी.	पंतोजी.	[illegible]	लोंढी.	जटीङ.	[illegible]	[illegible]
रजारी.	गुराजी.	[illegible]	[illegible]	घांची.	तेली.	तेडु.	घांची.
गोर.	उपाध्या.	उपाध्या.	गोर.	खेडुत.	शेतकरी.	शेतकरी.	खेडुत.
[illegible]	हलवाई.	[illegible]	[illegible]	वणनार	कोष्टी.	[illegible]	[illegible]
कुडीया.	गोंडी.	गोंडी.	[illegible]	पातर.	पातरीण.	पातरीण.	पातर.
नाचनारी	गुणवंतीण	मळवंतीण.	[illegible]	गाणारी	कसबीण	[illegible]	गाणारी.
दुधवेचनार.	गवळी.	गवळी.	[illegible]	घांचो.	जुरेड.	[illegible]	घांके.
चोधरी.	गाडीवान	गाडीवान.	[illegible]	तुणनारा	रफुकरी.	[illegible]	[illegible]
नाणावटी.	सराफ.	[illegible]	[illegible]				

कापड.

लूगडां.	पंचशेलें.	पांघरूणें.	[illegible]	ठेपाडुं.	अंगवस्त्र धोतर.	[illegible]	[illegible]
ओढणी-डापडुं.	गोणी.	[illegible]	[illegible]	पथारी.	बिछाना	[illegible]	[illegible]
पागडी.	पागोटें.	पागोटें.	पागडी.	छीसरी, सालसो.	जुगडें.	[illegible]	[illegible]
डगली.	जंडी.	[illegible]	डगलु.	गोदडुं.	लेप.	[illegible]	गोदडुं.
कजरोटीयु.	मुकुटा.	[illegible]	[illegible]	घाघरो.	परकर.	[illegible]	घाघरो.
पोतीयुं.	धोतर, पंच्या.	[illegible]	पोतीयुं.	हीरकोरी-धोतीयुं.	रेशीमकाठी धोतर.	[illegible]	[illegible]

ग़ासीदुं.	ग़शी.	ग़िद्दी.	[illegible]	सुरवार-थीरणो	पायजमा	पाठभ्य	खिजूर-केउणो.

घरेणां.

माहळ्युं.	ताईत.	ताईत.	मळळ्युं	वीटी.	अंगठी	अंगठी.	[illegible]
कुड्डां.	वाळे.	जळे.	मळ्ळां.	कंदोरो.	करदोटा.	[illegible]	मंदोरो.
कुडी, वा-णी.	ठिगाजा-णी.	घीगाळ-की.	[illegible]-की.	दोरो	गोफ.	गोफ.	हारो.
नाकुनी वाणी झांटो.	नथ.	नथ.	[illegible] की, [illegible]	खासळी	सरी.	[illegible]	[illegible]

प्राणी.

भेंस.	महीस.	म्हईस.	भेंस.	पाडो.	रेडा, हल्या	[illegible]	पाडे.
खाज-लो.	पोळ, सांड.	पोळ, [illegible]ड.	[illegible]	[illegible]	बैल.	[illegible]	[illegible]
वाछरडुं.	वासरे.	[illegible]	[illegible]	गधेडुं.	गाढव.	गाढव.	गधेडुं.
भुंड.	डुकर.	डुकर.	भुंड.	जाकरी.	शेळी.	शेळी.	[illegible]
घेटो.	[illegible], जोखड.	[illegible]	घेटे.	बिलाडी	मांजर.	मंजर.	[illegible]
रीछ.	अस्वल.	[illegible]	[illegible]	जक्कुं.	पिसुं.	[illegible]	[illegible]
कागडा.	कावळे.	[illegible]	[illegible]	चकली.	चिमणी.	चिमणी.	[illegible]
पोपट.	राघु.	राघु.	पोपट.	डाजर.	खाणुडी.	[illegible]	[illegible]
समडी.	घार.	घार.	[illegible]	पांजी.	पांजरें.	पांजरें.	[illegible]
वांदरो, गिलोडी.	माकड, पाल.	[illegible]	[illegible], गीलोडी.	माजोर.	माझा.	मशा.	[illegible]

शीयाळ.	ड्रोन्हा.	[illegible]	शीयाळ.	मरघडुं.	ड्रोंजडें.	[illegible]	[illegible]
छछुंदर.	चिचुंदरी	[illegible]	छछुंदर.	ड्रोण.	घुस.	घुण.	[illegible]
माछण.	ढिंकुण.	ढेंकणा.	मकणा.	[illegible]	मुंग्या.	मुंगम.	[illegible]
वावडां.	[illegible]	[illegible]	चीपरां.	[illegible]	डांसर.	[illegible]	[illegible]
माकला.	मासे.	मछे.	मच्छम.	[illegible]	जेटकुणी	घेगळमळी	[illegible]

शरीरनाअवयव.

माथुं.	डोकें.	डोकें.	मथुं.	खोपरी	शेंडी.	शेंडि.	[illegible]
[illegible]	डोळे.	डोळे.	[illegible]	मोढुं.	तोंड.	तोंड.	मेढुं.
वाण.	केस.	[illegible]	नळ.	छाती.	उर.	[illegible]	छाती.
हुड.	उंजर.	[illegible]	[illegible]	पेटीजो, पेटोपगर्नी	पोटयार.	पोवऱ्या.	[illegible]
पग.	पाय.	पाल.	पग.	आंगणी	ओट.	[illegible]	[illegible]
हथेली	तळहात.	तळहात.	[illegible]	जलो.	जांघा.	[illegible]	[illegible]
घांटी.	थान.	थाप.	घांटी.	जरडो.	पाठ.	पाठ.	[illegible]
ढीचण.	गुडघा.	गुडघा.	[illegible]	[illegible]	मांडी.	[illegible]	[illegible]
कुणी.	कोंपर.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
मुंछ.	मीशी.	मीशी.	मुंछ.	गणु, गरदन.	मान.	[illegible]	[illegible]
डुंटी	[illegible]	[illegible]	डुंटी.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

झांडुं.	मनगट.	[illegible]	[illegible]	जगज	ढोंज.	[illegible]	घगप.
घगडो.	टीर.	[illegible]	घगडो.	व्यापेवां, पगलात-फीयां.	तणपाय	तळपाय.	[illegible], पगभत-फीयां.

इडावारी.

अ.

अजनवाणुं	उनेड.	[illegible]	[illegible]	अनन्ना-णागत.	ध्यांहणी-रात्र.	[illegible]	[illegible]
अपवास.	निरशन.	[illegible]	[illegible]	[illegible] पेहोलो.	नाहाण.	[illegible]	[illegible]
अटकवुं.	थांजणें.	थांघणें.	[illegible]	[illegible]	दावा.	[illegible]	[illegible]
अठवाडि-युं.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	हेयारेवा.	[illegible]	[illegible]
अर्गाजा-रस.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	अडकवुं.	शिवणें.	[illegible]	[illegible]
अजाती-न.	अक्षय्यतृ-तीया.	[illegible]	[illegible]	अडावधुं.	लिडनिणें.	[illegible]	[illegible]
अमथुं.	[illegible], नुसतें.	[illegible], अणते.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
अलडाय-ती.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

आ.

आजुं.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	आघुं-छेट.	[illegible]	[illegible]	[illegible]
आवती-काल.	उद्यां.	[illegible]	[illegible]	आदमी.	मनुष्य.	[illegible]	[illegible]
आववुं.	येणें.	[illegible]	[illegible]	आपवुं.	देणें.	[illegible]	[illegible]
आजथी.	आजपा-सुन.	[illegible]	[illegible]	आपेलो.	[illegible]	[illegible]	[illegible]

आडोसी पाडोसी.	सेजारीपा-जारी.	छेमरीपा-मरी.	पाडोछीपा-डोशी.	आथमणुं	पश्चिम.	पश्चीम.	पछमणुं
आकाश.	आलाण.	आभाळ.	पाकाश.	आठम.	अष्टमी	अष्टमी.	पाठम.
आगण.	पुढें.	पुढें.	पागळ.	ओघुं.	ऊर्मी.	ऊर्मी.	पोघुं.
आघरडुं आजरवुं	विरनण.	पिरवण.	पाघरवणुं पाघरडुं.	अंदेरसो.	संशय.	संशय	पांदेशे.
आंघाई.	ऊणोज	अकोथ	पांघास.	आणंपेहेर्नुं.	ऋतुशांति	ऋतुशांती	पाणुपेहेर्नुं
आंडडो.	अंड.	अंड.	पांडडो.	आंथण.	डांस.	डांस.	पांथळ.
अंदर.	अंत.	पांत.	पांदर.				

ई.

ईरादो.	मनसुबा	मनसुबा-घ.	ईरादो.	ईम.	घपडार.	घपडार	ईम.

ऊ.

ऊलेचवुं	ऊपसणें	ऊपसणें	ऊलेचवुं	ऊन्हाणी	मारगम-णणें.	मारगमळ-णें.	ऊन्हणी.
ऊपारऊ-छीतुं	ऊसणें.	ऊसणें.	ऊधारू छोणें.	ऊगमणुं	पूर्वस.	पुर्वेस.	ऊगमणुं
ऊमर.	वय.	पय.	ऊमर.	ऊखाणो	ऊखाणा.	ऊखाणा	ऊखाणो.
ऊजळुं.	स्वच्छ.	स्वच्छ.	ऊजळुं.	ऊगाम-वुं.	ऊगारणें	ऊगारणें	ऊगाम-णी.
ऊच्छेदीनं-युं.	निर्वंश.नि-र्मूळ.	निर्वंश.नि-र्मुळ.	ऊच्छेदा-युं.	ऊखेरवुं.	वादळिणें.	वादळिणें	ऊखेरणें
ऊमेरवुं.	मिळविणें	मीळविणें	ऊमेरणें	ऊगारवुं.	वाच्यविणें	वाचविणें	ऊगारणें
ऊपाडवुं	ऊचलणें	ऊचलणें	ऊपाडणें	ऊपर.	वरती.	वरती.	ऊपर.
ऊतराण	संक्रांत.	संक्रांति.	ऊतराण.	ऊंघुं.	ऊंघ.	ऊंघ.	ऊंघणें.
ऊंघुं.	पालथें.	पालथें.	ऊंघुं.	ऊघाडवुं.	ऊघडिणें.	ऊघडणें	ऊघाडणें

गेंडुं.	जोल.	[illegible]	गेंडु.	गेंतावण.	घाठे.	घाठे.	[illegible]

ए.

एंठवाड.	जरडेटें.	[illegible]	[illegible]	एंधाणी, निशानी.	जूएर.	[illegible]	एंधाणी, नशानी.

ओ.

ओसवलुं.	विलविणें.	[illegible]	[illegible]	ओरणी.	पेरणी.	पेरणी.	पेरणी.
ओछुं.	कमी.	[illegible]	[illegible]	ओढवुं.	पांघरणें.	पांघुणें.	[illegible]
ओसड.	ओषध.	[illegible]	[illegible]	ओणखी.	रेघ.	रेघ.	[illegible]

ऊ.

कुल्ली, पारली.	मिन्या.	मीन्या.	[illegible]	ऊठण.	[illegible]	[illegible]	[illegible]
कुपासीया.	सरकुया.	[illegible]	कुपाळीया.	कुपास.	कापुस.	[illegible]	[illegible]
कुणसीयो.	कगवण.	[illegible]	[illegible]	कहुं.	सांगितलें.	[illegible]	[illegible]
कुरडवुं.	उसणें.	उणणें.	[illegible]	कुरावी.	कुरविली.	[illegible]	[illegible]
कुाहब.	खिजाल.	[illegible]	[illegible]	कुडको.	तुकडा.	[illegible]	[illegible]
कुडवुं.	कुडुं.	[illegible]	[illegible]	कुाणुं.	खोंक.	[illegible]	[illegible]
कांच.	भिंग.	भींग.	[illegible]	कांजणो.	घोंगडी.	घोंगडी.	[illegible]
कायर.	जेजर.	घेभर.	[illegible]	कासावाला.	गयावया.	गयापया.	[illegible]
काचुं.	कच्चें.	[illegible]	[illegible]	काछडी.	कासोटा.	[illegible]	[illegible]
काचली.	नरोटी.	नरोटी.	[illegible]	किनारो, कोर.	कांठ.	[illegible]	[illegible]
किंमत.	मोल.	[illegible]	[illegible]	कुणुं.	कुवणें.	[illegible]	[illegible]

कहेवुं.	सांगणें.	कंगणें.	[illegible]	कहे.	सांग.	कंग	[illegible]
कयफी.	पिशवी.	[illegible]	[illegible]	कम.	कां	[illegible]	[illegible]
करिं.	करंडं	[illegible]	[illegible]	कोयला	कोळसे.	[illegible]	[illegible]
कस.	मोट.	[illegible]	[illegible]	कोजुं.	गुराण.	[illegible]	[illegible]
कोयलुं	सडें, कुचकें.	[illegible]	[illegible]				

ज.

जरडलुं.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	जाटुं.	[illegible]	[illegible]	[illegible]
जाणवुं.	कळविणें.	[illegible]	[illegible]	जारि.	जारट.	[illegible]	[illegible]
जालीं, ...	रिडामें.	[illegible]	[illegible]	जीन्वुं.	रागावणें.	रागापणें.	[illegible]
जुएगा.	डोपरा.	[illegible]	[illegible]	जेच्वुं, ताणवुं.	ओढणें.	[illegible]	[illegible], ताणणें.
जाण.	पेंड.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
जोणवुं.	धुंडणें, पाहणें.	धुंडणें, पाहणें.	[illegible]	जोलुं.	गमावणें, हरविणें.	गमपणें, हरपणें.	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	जोजो.	पैसा.	[illegible]	[illegible]

ग.

गणवुं.	मोजणें.	[illegible]	गणणें.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
गमवुं.	आवडणें.	[illegible]	गमणें.	गर्भसाल.	गुदस्ता.	गुधस्ता.	[illegible]
गाणो.	शिव्या.	[illegible]	गाळो.	गामडुं.	खेडें.	[illegible]	गामडुं.
गाळि.	कोस.	[illegible]	गाळि.	गांसडी.	गाठोडें.	गांबोडें.	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	गुजरान.	निर्वाह.	[illegible]	गुजराण.

गुंद्दर.	डींज	[illegible]	[illegible]	गेर.	डव.	[illegible]	गेस.
गोदो	जुड्डा.	[illegible]	गोहो.	गांडो	वेडा.	पेडा	गांडो.
गोण	घाटोणे, गोदोणे.	जळजळे, गाजळे.	गोक.	गंदवाड	दुर्गंध.	[illegible]	गंदजाड.
गंध.	वास.	जाड	गंध.	गजडावळुं	ढडसणें.	[illegible]	गघडापणें

घ.

घणुं.	पुष्कुण.	पुष्कळ.	घणुं.	घरडो.	म्हातारा.	म्हतारा.	घरडो.
घराणें	गह्राण.	गद्दाण.	घराणो.	घरडुं.	निजर.	[illegible]	घरडुं.
घुघरो	जुणजुण	झिळझिळा	घुघनो	घंटडी.	[illegible]	[illegible]	घंटडी.

च.

चाडवो.	रांनगणी, जोणडें.	[illegible]	उडजे.	चागोटी.	गुंन	[illegible]	[illegible]
चामडुं.	डातडें.	[illegible]	[illegible]	गांडुं.	हिवडणें.	[illegible]	[illegible]
चाडर.	गडी.	गाडी.	[illegible]	चिदरडी.	चिंधी.	[illegible]	[illegible]
चिघरं.	चिरगुट.	[illegible]	[illegible]	चूसवुं.	चोजणें	[illegible]	[illegible]
चुवेळे.	गणतें.	गळतें.	[illegible]	चोमासुं.	पावसाळा	पावसाळा	[illegible]
चोथ	चतुर्थी.	[illegible]	[illegible]	चोटाडवुं.	चिकटविणें.	[illegible]	[illegible]
चोगणुं	चौपट.	[illegible]	[illegible]	चोदस.	चतुर्दशी.	[illegible]	[illegible]

छ.

छट	षष्ठी	[illegible]	छठ	छछरो	[illegible]	[illegible]	छछनो.
छलोमानो	मुळाव्यानें	[illegible]	[illegible]	छांटवुं.	शिंपडणें	[illegible]	छांटणें.

छांटो.	शिंतोडा.	छींटोडा.	छांटे.	छिनाळो-नो.	छिंदाळी-पा.	[illegible]	[illegible]
चीकणी.	तपकीर.	[illegible]	छीकणी.	छिनाळ-कुं.	शिंदळ-की.	[illegible]	[illegible]
छुपाववुं, संताडवुं.	लपविलें.	[illegible]	छुपाणकें, छपताडणी.	छुट, छुटुं.	मोकळे.	[illegible]	छुट, छुटु.
छेडो.	पदर.	[illegible]	छेडो.	छेलुं.	शेवटीं.	[illegible]	[illegible]
छेद.	छेवण.	[illegible]	छेद.	छेतरावबुं.	इसविलें.	[illegible]	[illegible]
छोडाववुं.	सोडविलें.	[illegible]	छोडापकें.	छछुंदर.	चिचुंदरी.	[illegible]	छछुंदर.

ज.

जनोई.	जानवें.	[illegible]	[illegible]	जमेईदेवी.	मुंज.	[illegible]	[illegible]
जमवुं.	जेवणें.	[illegible]	[illegible]	जरासगार.	थोडें.	थोडें.	[illegible]
जखदीवे-हेवुं.	लवकर.	[illegible]	[illegible]	जडवुं.	सांपडणें.	[illegible]	[illegible]
जाणवकें.	जपणें.	[illegible]	[illegible]	जाणवुं.	समजणें.	[illegible]	[illegible]
जीतवुं.	जिंकणें.	[illegible]	[illegible]	जुवान.	तरुण.	[illegible]	[illegible]
जुठुं.	खोटें.	[illegible]	जुठुं.	जोईजे-जीजे.	पाहीजे-ल.	पाहिजे-प.	[illegible]
जुदुं.	निराळें.	[illegible]	जुदुं.	जेवुं.	पाहणें.	[illegible]	[illegible]
जोखवुं.	तोलणें.	[illegible]	[illegible]	जोडे.	सोबती.	[illegible]	[illegible]

झ

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	झालो.	धरा.	[illegible]	[illegible]
झीणुं.	बारीक.	[illegible]	झीणुं.	झकाणी-खावी.	मुंगाक्या.	[illegible]	[illegible]

ट.

टाढो.	गार.	गत्.	जड्डा.	टाढ.	थंडी.	घंडी.	जड.
टेडो.	घीर.	छीर.	गेमे.	टोच.	शेंडा.	शेंडा.	जेड.
टंकोटंक.	झांठोझांठ.	जंजेजंग.	गंगेगंग.	टेव.	जोड.	छिड.	गेप.

ठ.

ठाकुं.	रिङामें.	ठीमामें.	ठणकि.	ठीक.	जरें.	घरें.	ठीम.
ठिकुरवुं.	नीरकुरणें	ठिमकणें	ठमकणें	ठीकरी.	जापर.	घागर.	ठीमसं.
ठेंहो.	जेकुजा	छीमला.	ठेंघे.	ठठ.	हटी.	राठी.	नठ.

ड.

डांजणी.	झंटी.	फांटी.	डांथळी.	डाह्यो.	शहाणपण.	डाघणा	डाघ्यो.
डाहापण.	शाहाणपण	डाघडाघ्य	डाघ्यडा.	डाम.	डाग.	डाग.	डाम.
डोसीनोम	मन्हेयनच मी.	अठेपणपं मी.	डोळीमेम.	डर.	लीती.	भीति	डर.

ढ.

ढगलो.	ढिगारा	ढीगारा.	ढगले.	ढांकवुं.	ढांकणें.	ढांकणें	ढांकणि.
ढीमणुं.	गुजंज.	ढीलंघ.	ढीमणुं.	ढेपुं.	ढेकुण.	ढेणमक.	ढेपु.
ढोणवुं.	सांडणें.	फंडणें.	ढोळवणी.	ढोर.	गुरें.	ढिम्ने.	ढोर.

त.

तरस.	तरान.	ताछन.	गृण.	तपावनुं	तिनकुरणें	तिमकणें	तपावणी

तरवुं.	पोहणें.	पोछणों.	[illegible]	तडीजो.	सोड.	सोड.	तमीपि.
ताप.	ऊन.	[illegible]	ताप.	ताव.	ज्वर.	ज्वर.	ताप.
ताणवु.	ओढणें.	ओढणों.	ताणणें.	ताणजुत.	डोले.	डोले.	ताणणें.
तीज.	तृतीया.	त्रीतीया.	तीज.	तेरस.	त्रयोदशी	त्रयोदशी.	तेरस.
तेडवुं.	बोलाविणें	बोलावणें	तेडणें.	त्रमणुं.	तीप्पट.	तीप्पट.	त्रमणुं.

थ.

थयुं.	झालें.	झालें.	थयुं.	थड.	मूळ.	मूळ.	थड.

द.

दहाडो.	दीवस.	दीवस.	दहाडो.	दसम.	दशमी.	दशमी.	दसम.
दाजडी.	डुजी.	डुजी.	दाजणें.	दांतणकरवुं	तोंडधुणें.	तोंडधुणें.	दातण करणें.
दाटवुं.	पुरणें.	पुरणें.	दाटणें.	दाब्वुं.	पोळणें.	पोळणें.	दाझणें.
दिवलीओ	दिवेल्या.	दिवेल्या.	दिवेलुणे.	देरुं.	देऊळ.	देऊळ.	देहेरुं.
देवशेवा.	देवपूजा.	देवपूजा.	देवशेवा.	देवुं.	देणें.	देणें.	देणें.
दोडवुं.	धांवणें.	धांवणें.	दोडणें.	दोस्ती.	मैत्री.	मैत्री.	दोस्ती.
देखाडवुं.	दाखविणें	दाखवणें	देखाडणें.	दीठी.	पाहीली.	पाहीली.	दीठी.
दडी.	चेंडू.	चेंडु.	दडी.	दोहवुं.	धारकाढणें	धारकाढणें	दोहणें.

ध.

धबडाववुं.	पाडणें.	पाडणें.	धबडाणें	धनतेरस.	धनत्रयोदशी.	धनत्रयोदशी.	धनतेरस.
धाड.	दरोडा.	दरोडा	धाड.	धाणी.	लाह्या	लाह्या.	धाणी.

घीमे.	हणुं.	छलुं.	धीमे.	धुमाडो.	घुर.	छणिर्.	छणिमडो.
घोणुं.	पांटेरं.	पांटेरं.	घोळुं.				

न.

नठारं.	वाईट.	जईग.	नजसं.	नगारूं.	डंका.	डंका.	नगारं.
नक्कर.	नरींव. निर्दम.	मृणनीढ़म.	नक्कर.	नाहवुं.	स्नानकरणें.	स्नानकरणें.	मछणीं.
नासीण्वुं.	पळुनजाणें.	पळुनजाणें.	मउीपळो.	नानी-नाहनुं.	धाकुटी-लहान.	धाकटी,धाकट.	मनी,मधुं.
नातरूं.	मोहतुरूपाट.	प्रेछउन्-पाग.	मतसं.	निशाण.	शाणा.	शाळा.	नीशाळ.
नीचे.	खालतीं.	हिचुं.	नीचे.	नोतरूं.	आमंत्रण.	आमंत्रण.	मेतरं.
नंजाय्-उजिटी.	खोळुणें-यात्ति.	भेमणें-जंती.	संधियुळिटी.	नाजेवुं.	राहुणें.	जमणें.	मजिळीं.

प.

पडिकुं.	पुडी.	पुडी.	पणिउमं.	परमहाडे.	परवां.	परजं.	परमपछेडे.
पतंग.	वावडी.	जपत.	पतंग.	पोजवाडीयुं.	पंघरवाडा.	पंधरजडा.	पछीतजयुं.
पडवो.	प्रतीपदा.	प्रतीपदा.	पडजे.	पोतालागवुं.	पायापडणें.	पायापडणें.	पोलागणें.
परवाणा.	पोंवणें.	पोपळें.	परजळा.	पछवाडेथी.	पाठीमागुन.	पाठीमागुन.	पछजेंडथी.
परणावुं.	लिनविणें.	मीष्पतीजें.	पणलणीं.	परपोटो.	जुरजुडा.	घडीकडा.	परपाजे.
पातळ.	पदर.	पदर.	पालव.	पाटीयुं.	फेणी.	पाली.	पाठीयुं.
पाळ(जेहमे).	दमडी.	दमडी.	पाणीगाम.	पासे.	नवण.	थपळ.	पासे.
पामवुं.	मिळणें.	मोडणें.	पामणीं.	पेहरवुं.	नेसणें.	नेसणें.	पेहरणीं.
पाछण.	पाठीमागें.	पाठीमागें.	पाछळ.	पाछो.	परत.	परत.	पाछा.

पाडुं.	पडेडें.	[illegible]	पाडेम.	पाडोसी.	सेजारी.	[illegible]	पाडोशी.
पीरजेर	माहेर.	[illegible]	पीअेर.	पीयरसवुं.	वाढणें.	जढणें.	[illegible]
पुछडुं.	शेपुट.	शेपुट.	पुछडुं.	पोसं.	जोंनळ.	पोंगळ.	पोछ.
पुनम.	पौर्णिमा.	पौर्णिम.	पुनम.	पासरें.	नीट.	[illegible]	पांणसं.
पुर्यो(फोड़ीमां).	फोडलें.	[illegible]	पुन्या(ग्रऊम).	पुछ्युं.	पुसलें.	पुछेलें.	पुछ्युं.
पुणो.	पेंढी.	पेंढी.	पुळो.	पेसवुं.	शीरणें.	शिरणें	[illegible]
पिहलुं.	जागोहर.	[illegible]	[illegible]	पैडुं.	[illegible]	[illegible]	पिंडुं.
पोटली.	गांठोडें.	गांठडें.	पोगु.	पोलुं.	पोकण.	पोमळ.	पोथळां.
पोहणुं.	रेंद.	सांच.	पोछळुं.	पोहणुंकरवुं.	पसरणें.	[illegible]	पोछकुंकरवीं.

फ.

फरीथी.	पुनःपुन्हा.	पुनःपुन्हा	फरीथी.	फेरवीयुं.	[illegible]	पाळी.	फळीयुं.
फुगणा.	फुगुन.	[illegible]	फुगणा.	फुटेला-फमेलो.	मातलेला-माजलेला	[illegible]	[illegible]
फुमतुं.	गोंडा.	गोंडा.	फुलीमणी.	फोस्लो.	फोड.	[illegible]	[illegible]

ज.

जव्री.	मुका.	मुका.	[illegible]	जज्यो.	वांच्छला.	[illegible]	[illegible]
जडागे.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	जलावबुं.	हाजविणें.	[illegible]	[illegible]
जणेव.	राजीपौर्णिमा.	राखीपौर्णिम.	[illegible]	जमणुं.	दुप्पट.	[illegible]	[illegible]
जाद.	वस्त्र.	[illegible]	[illegible]	जारस्त.	द्वादशी.	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	जायलस्री.	मिठीमारणें.	[illegible]	[illegible]

जाळवुं.	जवळणें.	शेपळणें.	झझणकं.	विभुति.	भस्म.	भस्म.	विभुती.
जीन.	द्वितीया.	धागीया.	धीष.	जुमपाड वी.	जोरडणें.	फाडणें.	घडामपाडणें.
जपोर.	दोनप्रहर.	दोनप्रहर.	घपेद.	जधुं.	सगणें.	लगळें.	घणां.
जेसवुं.	जसणें.	घणणें.	घेणणें.	जेवुंजते.	लसल्यावेणीं.	भषल्यावेळीं.	घेपदीते.

ल.

लणवुं.	शिकणें.	तृगिनणें.	मणणें.	लारवार्ध.	गरव्हार.	गव्हार.	मोहजळ.
लांगवुं.	मोडणें.	मडणें.	मांगणें.	लारे.	फड.	फड.	फार.
लागोण.	वेस.	पेण.	मागोळ.	लागेलुं.	मोडकें.	मडेमें.	मागेलें.
लारी.	मोणी(लंकडणी).	मेळी(लांमडाऊ).	मरी.	जीरु.	लीती.	भीगी.	घीस.
लीड.	गरदी.	गरदी.	मीड.	लीनुं.	ओलें.	पपें.	मीझुं.
लींडी.	ताग.	ताग.	भींडी.	लुसवुं.	पुसणें.	लोमणें.	मुसणें.
लुसीणवुं.	विसरणें.	विसरणें.	मुसणें.	लुसडेमोरवी.	झीडीमारणें.	झीमणें.	मुणमरजे.
लुंगणुं(लेणणुं).	नणझांडें.	मळमंडें.	मुंगळुं(छणाम).	मुडुजोसवुं.	वाघिरजोसणें.	जरघेरणें.	मुडुघेरली.
लुंगण(जरणानी).	झरगणा.	झगळा.	मुंगळ(जाणी).	लेगुं.	जेहत्र.	शेमत्र.	भेंगें.

म.

मणवुं.	लेटणें.	मणणें.	मळणें.	मरीगयो.	मेला(मेला).	मेला-जरम.	मरीगयो.
महारी.	गारोडी.	गारोडी.	महदी.	मषजुत.	लडकम.	मदुम.	मषवीत.
मजुर.	मोलकरी.	मेलकरी.	मजुर.	मरेत.	कुंडट.	फोमर.	मषणी.
महालेपरोढीजे.	पळाटें.	पळगें.	मळमेपरोढीजे.	मधपुडो.	मोहोण(मधाचें).	मोहोळ(मधाचें).	मधपुडो.

मही,अंदर.	ज्ञांनमध्यें	पंतमध्यें	[illegible]	मांटोडी.	माती.	[illegible]	[illegible]
मणको.	मणी.	[illegible]	[illegible]	मानता.	नवस.	[illegible]	[illegible]
मांहे.	दुजणपर्णत	[illegible]	मांहे.	मांहेमाहे.	अपरसांत	[illegible]	[illegible]
मीठुं.	गोड.	गोड.	मीठुं	मीठु.	पुन्य.	पुन्य.	मीठुं.
मुगो.	मुका.	[illegible]	मुगो.	मुकवुं.	ठेवणें.	[illegible]	[illegible]
मेलुं.	मळकें.	मळपें.	[illegible]	मोटुं.	मोठें.	[illegible]	[illegible]
मोडुंवार	उशीर.	[illegible]	[illegible]	मोसाळ	आजोळ.	[illegible]	[illegible]
मोणुं.	अळणी.	[illegible]	[illegible]	मोढे.	पाठ.	पाठ.	[illegible]
मोकलवुं.	पाठविणें.	[illegible]	[illegible]	मरवा.	जाणेंकुरी	[illegible]	मरुज.

य.

याद.	आठवण	[illegible]	याद.

र.

रत्न.	सुद्दी.	[illegible]	[illegible]	रांडेली.	विधवा.	[illegible]	रांडेडु.
रजीरजा.	राजुंडो.	[illegible]	[illegible]	रसोईओ, रंधणारो.	आचारी	[illegible]	[illegible]
रमुज.	मौज,गंमत	[illegible],गंमत	रमुज.	रालु.	लाल.	[illegible]	[illegible]
रमवुं.	खेळणें.	[illegible]	[illegible]	रांधवुं.	शिजविणें	[illegible]	[illegible]
रखडवुं.	लटकणें	[illegible]	[illegible]	रीसवुं	रागवणें.	[illegible]	[illegible]
रीस.	राग.	राग.	[illegible]	रेत.	वाळु.	[illegible]	रेत.
रहेवासी	राहणार	[illegible]	[illegible]	रोजी.	वेतन.	पितर.	[illegible]

रोवुं.	रडणें.	उडणें.	[illegible]	रेडवुं.	ओतणें.	[illegible]	[illegible]

ल.

लोजोटी.	गोटी.	गोठी.	[illegible]	लोजवुं.	लीहीणें	[illegible]	[illegible]
लगार.	थोडें.	थोडें.	[illegible]	लटकावबुं	टांगणें.	[illegible]	[illegible]
लावबुं.	लावणें	[illegible]	[illegible]	लाप.	लाग.	[illegible]	[illegible]
लीलुं.	ओलें.	[illegible]	[illegible]	लीलोरंग.	हिरवारंग	[illegible]	[illegible]
लुजस.	जिन्नस.	[illegible]	[illegible]	लेवुं.	घेणें.	घणें.	[illegible]
लोदुं.	सोजिंड.	[illegible]	[illegible]	लोही.	रघत.	रघत.	[illegible]
[illegible]	घोटाणा-करणें.	घोळका-[illegible]	[illegible]	लिंपवुं.	सारविणें	[illegible]	[illegible]

व.

वरसाद.	पाउस.	[illegible]	[illegible]	वधारे.	अधिक-ज्यास्ती.	[illegible] ज्यास्ती.	[illegible]
वगाडवुं.	वाजविणें	[illegible]	[illegible]	वहाण.	गलबत	[illegible]	[illegible]
वरसावबुं.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
वचे.	मध्यें.	मध्यें.	[illegible]	वघार.	फोडणी.	[illegible]	[illegible]
वढवुं.	भांडणें.	भांडणें.	[illegible]	वेहेंचवुं.	वाटणें.	[illegible]	[illegible]
वधेलुं.	उरलेलें.	[illegible]	[illegible]	वलोयवुं.	घुसळणें.	घुसळणें	[illegible]
वणी.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	वाडो.	[illegible]	[illegible]	[illegible]
वेटमार्गु.	वाटसरू.	[illegible]	[illegible]	वादळ.	[illegible]	[illegible]	[illegible]
वात.	गोष्ट.	गोष्ट.	[illegible]	वाराफेरती	पाणीपाळीनें	पाळीपाळीनें	[illegible]

वारि.	पाणी.	पाळी.	[illegible]	वाड.	ढुंपण.	[illegible]	[illegible]
वाणवुं.	झाडणें.	झाडणें.	[illegible]	वासीदजन.	शिणेंजन.	[illegible]	[illegible]
विवाह.	लग्न.	[illegible]	[illegible]	विणवुं.	निसणें.	[illegible]	[illegible]
[illegible]	लिंबु.	[illegible]	[illegible]	वींटेलुं.	गुंडाळलेलें.	गुंडाळले.	[illegible]
वांकुं.	वांकडें.	[illegible]	[illegible]	वेर.	वैर.	[illegible]	[illegible]
[illegible]	विकतघेणें.	[illegible]	[illegible]	वेचीदेवुं.	विकतदेणें.	[illegible]	[illegible]
वेहणो.	नासा, जेहा.	[illegible]	[illegible]	वरघोडा.	वरात.	[illegible]	[illegible]

श.

शरमाववुं.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	शियाळो.	हिंवाळा.	[illegible]	[illegible]
शिवाय.	वांचुन.	[illegible]	[illegible]	शाग-दी-वानी.	[illegible]	[illegible]	[illegible]

स.

सपरमोहडो.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	सगा.	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	सरवाळो.	जेरीन.	[illegible]	[illegible]
संताडवुं.	लपविणें.	[illegible]	[illegible]	संदेह.	संशय.	[illegible]	[illegible]
संदेशो.	निरोप.	[illegible]	[illegible]	सातम.	सातमी.	[illegible]	[illegible]
साचुं.	खरें.	[illegible]	[illegible]	साऱ.	चांगलें.	[illegible]	[illegible]
सामुं.	समोर.	[illegible]	[illegible]	सांज.	संध्याकाळ.	[illegible]	[illegible]
सांभळवुं.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	सांसरीलेवुं.	[illegible]	[illegible]	[illegible]
सीधुं.	सरळ.	[illegible]	[illegible]	सुकुं.	[illegible]	[illegible]	[illegible]

सुवावडी.	जाणंतीण.	[illegible]	[illegible]	सुनेरुं.	सुनदेसें.	[illegible]	[illegible]
सुऊरवुं.	बाणविणें.	[illegible]	[illegible]	सुवुं.	निजणें.	[illegible]	[illegible]
सुवाणी.	मणि.	मणि.	[illegible]	सेंहेलुं.	सोपें.	[illegible]	[illegible]
सेडवुं.	लावणें.	[illegible]	[illegible]	सोगन.	शपथ.	शपथ.	[illegible]
सोटी.	छडी.	[illegible]	[illegible]	सोलासण.	सौभाग्यवती.	[illegible]	[illegible]

ह.

हण.	नांगर.	[illegible]	हळ.	हरावबुं.	श्राद्धकरणें	श्राद्धकरणें	[illegible]
हमेशा.	नेहमीं.	नेहमीं.	हमेशा.	हवडे	[illegible]	[illegible]	[illegible]
हरज.	हर्ष.	हर्ष.	[illegible]	हीर.	रेशीम.	रेशीम.	[illegible]
हिंडवुं	चालणें.	[illegible]	[illegible]	हेठण.	[illegible]	[illegible]	[illegible]
हेत	लोभ.	लोभ	[illegible]	होडी. पनई.	हुडी, नाव	[illegible]	[illegible]
होळीनो दीवस.	शिमग्यादीवस.	[illegible]	[illegible]	हवाडो	थाला.	[illegible]	[illegible]

भाग २ जो.

एकाक्षरी शब्दो.

हुं.	मी	मी.	ऊं.	तुं.	तूं.	अं.	ऊं.
हा.	हो.	छे.	छ.	ते.	तो.	तो.	ते.
ज्या.	हा.	छ.	था.	कें.	कां.	क्यं.	में.

बेअक्षरना शब्दो.

मारुं.	मारो.	अमे.	अमे.	तेनुं.	तिने.	तीने.	तेऊं.
जेनुं	जिने.	जीने.	जेऊं	केनुं.	कोणे.	कीने.	केऊं.
मारी.	माळी.	अमी.	अमी.	मने.	मला.	मज.	मने.
करो	करा.	भरा.	भरो.	जेवुं	जेसें.	कोणें.	केवुं.
तेवुं.	तसें.	तोणें.	तेवुं.	नेवुं.	नसें.	जोणें.	नेवुं.
क्यारे.	केव्हां.	केवढं.	क्यारे.	ज्यांहां.	जेथें.	जेथें.	ज्यांहां.
त्यारे.	तेव्हां.	तेवढं.	त्यारे.	त्यारें.	तेव्हां.	तेवढं.	त्यारें.
त्यांहां.	तेथें.	तथें.	त्यांहां.	भरजो.	भ.	भ.	भणे.
जोतो.	जोता.	छेतर.	छेपे.	रजावो.	या.	या.	पडे.
ऊठो.	ऊठा.	ऊठ.	ऊठे.	आलो.	धरा.	धरा.	झाडे.
लेजो.	त्यांहां	क्यांहां.	कठे	हींडो.	भला	उभ.	हींडो.

भुजो	पछा.	पछ.	आपे.	नासो	पणा.	पळा.	मणे.
तेनो.	त्याच्या.	त्याच.	तेघे.	जेणे.	याणीं.	याउगिं	छउों.
जेनो.	याच्या.	याच	थेपे.	मारो.	माझा.	मझा.	मचो.
जेनो	ज्याच्या	ज्याच.	जपे.	तेनें.	त्याला.	त्याल.	नपे.
तेणे.	त्याणीं.	त्याणी.	नणें.	शुं.	काय.	काय.	शुं.
छतां.	असतां.	छतां.	छतां.	जनें.	आणणेजी	धणाथी.	छपें.
तथा.	व.	य.	तथा.	माटे.	साठीं.	करीं	मठे.
नणो	केवा.	फाज.	पेम.	ठिक.	जरें.	घरें	नाम.
सुधी.	पावेतों.	पावतों.	रुधी.	केवुं.	करें.	नणें.	मेणडिं.
पछी.	मग.	मग.	पछी.	कहो	सांगा.	कगा.	नघे.
ज्यां.	कोठें.	कोठें.	न्त्यां.	जेव.	हेम.	छंड.	थेष.

आगळअक्षरनाशब्दो.

तमारुं.	तुमचें.	उमडें	तमसुं.	तेवोनुं.	ज्यांचें.	ज्यांडें.	तजेकुं.
तेओनुं	त्यांचें.	त्यांडे	तेयामुं.	माराथी	माझ्याने	मझमें.	मराथी.
अथवा.	किंवा.	कींज.	अथवज	आववुं.	यावें.	यापें.	यापाकीं.
नछेश.	नशील.	पउीष.	नछेश.	करवुं.	करावें.	करापें	करखीं.
जवानो	जाणार.	मउाद.	जजमे.	आयछे.	जातात.	भताल.	भछछे.
जाउंछुं	जातो.	भतो.	भउंछुं	भछेश.	जछेन.	भछेन.	भछेश.
जवाशे.	जवेल.	मणपष.	जजेश.	नीगेनो	जालथा	अरक.	नीडभे.

सामेनो.	समोरच्या.	[illegible].	[illegible].	मांहीनो.	आंतीस.	[illegible].	[illegible].
अहीयां	येथें.	[illegible].	[illegible].	[illegible]टलुं.	[illegible].	[illegible].	[illegible].
जेटलुं.	[illegible].	[illegible].	[illegible].	जेवडुं.	जेवढें.	[illegible].	[illegible].
तेटलुं.	तितकें.	[illegible].	[illegible].	सांम्हणो	जेढा.	[illegible].	[illegible].
आवुंछुं	येतों.	[illegible].	[illegible].	तमारो.	तुमचा.	[illegible].	[illegible].
जवुंछुं.	जातों.	[illegible].	[illegible].	पाछण.	मागें.	[illegible].	पाछळ.
आगण	पुढें.	पुढें.	पगळ.	नछतां.	नसतां.	[illegible].	[illegible].

भारअक्षरना–शब्दो.

मारामाटे	मनकुरितां	[illegible].	[illegible].	मारापासे	मनजवळ.	[illegible].	[illegible].
मारीसाथें	माझ्यासीं	[illegible].	[illegible].	जहुडुरी.	जहुधा.	[illegible].	[illegible].
उपरनो.	वरच्या.	[illegible].	[illegible].	आगणनो.	पुढच्या.	[illegible].	पगळना.
पाछणनो.	मागला.	[illegible].	पाछळना.	जाहरनो	जांहेरील.	[illegible].	[illegible].
आणिगम	इकडे.	[illegible].	[illegible].	तेवजत.	तेंव्हां.	[illegible].	[illegible].
तेणिगम.	तिकडे.	[illegible].	[illegible].	कुणीगम.	कोणीकडे.	[illegible].	[illegible].

वाक्यो.

साईकुं.	[illegible].	[illegible].	[illegible].
तेपासेछे.	तेनवणआहे.	[illegible].	तेपाछेछे.
घाघरोकाढीनाज.	परडोरईडुनटाड.	[illegible].	घाघरो[illegible].
टीसुंकुरीनेजबो.	गंधलावूनजा.	[illegible].	[illegible].

पछीथीमळो.	मागाहूनभेटा.	મગાહૂનભેટા.	પછીથીમળો.
झाडीमुकवुं.	झाडुनदेणें.	ઝાડુનદેણેં.	ઝાડીમુકવું.
थवानेबुंनथी.	होण्यासारखेंनाहीं.	હોણ્યાસારખેંનાહીં.	થવાનેબુંનથી.
झेकेमझाव्योनहीं.	तोकां झालानाहीं.	તોકાંઝાલાનાહીં.	એકેમથયોનહીં.
हमणांझावीगयो	झालांपेणनगेला.	થતાંછેપણગેલા.	હમણાંથઈગયો.
झाणीगमझावो.	छिंडेया	છિંડેયા.	થાણીગામથાજે.
तेणीगमन्न.	तीकडेम्न.	તીકડેમ.	તેણીગામમ.
झावशोनहीं.	येशीलना.	યેશીલના.	થાવશોનહીં.
नशोनहीं.	भवूंनका.	ભવૂંનકા.	જશોનહીં.
मोशोनहीं.	पाहूनका.	પાહૂંનકા.	મોટોનહીં.
जोलशोनहीं.	बोलूंनका.	બોલૂંનકા.	બોલશોનહીં.
वढशोनहीं	लांडुनका.	ભાંડુનકા.	વઢશોનહીં
तमेझावशो	तुम्हीयाल.	તુમ્હીયાલ.	તમેજાવશો.
केमझाव्योनहीं.	कांझालानाहीं.	કાંઝાલાનાહીં.	કેમથાવ્યોનહીં
कामकरशो.	कामकराल.	કામકરાલ.	કામકરશો.
हूंकरवानोनथी.	मीकरणारनाहीं.	મીકરણારનાહીં.	હુંકરવાનોનથી.
शामाटेतेकह.	कशासाठींतेंसांग.	કશાસાઠીંતેંસાંગ.	શામાટેતેંકહ.
क्यारेजशो.	केव्हांयाल.	કેવ્હાંયાલ.	ક્યારેજશો.
पोतपोतानुं.	आपआपलें.	આપઆપલેં.	પોતપોતાનું.

तेंमांथीसे.	त्यांतुनघ्या.	तमंउमिघ्या.	तेमंपगिष्ठे.
तेनुं नमारे	त्यानेंउंगिमडे.	त्मतेउंगमडें.	तेभ्रुंगम्मतें.
शुंऽरोधो.	ङाय्इरीता.	म्ळप्नगिगा.	ङुंम्तोछी.
जाफ़ार हिंडा	जाफ़िरच्यम्न.	छेफ्उम्न.	छमघऱुगिंडो.
जावनोडे.	यासङा.	यापम्न.	पपश्चोम्न.
हुंस्जावुंछु.	मीयेतों.	मिठतों.	ठेंधपठिंघुं.
तेंस्जहींहृतो.	तोपेयंहोता.	गाठघघेता.	तेपेछींछगो.
नराग्जागणथा	स्जमागपुढेंव्हा.	ठमळपुढेंव्छ.	फाफगळपळ.
तुंशुंजेगिन्कुं.	तूङायेपशतोस.	ठिंम्नठपाघतोठ.	ठिंद्वुंम्नेगिधुं.
मारीपारसेजेस.	मान्न्मालवगाजेस.	भङ्याषपळघेठ.	म्नगिपाठेघेठ.
नग्पानथी.	ज्नागानाहिं.	भगामघीं.	गम्नक्षी.
हास्जावीरा.	होयेर्छन.	छठेर्छप.	छपपगिंढा.
जास्जाल्पो.	हास्जाला.	छपम्न.	पपाप्यो.
हुंर्छ भ्सजोघो.	ङोठेंभ्नातां.	म्लोठंभ्नतां.	म्नंर्छमपाछो.
तेंङ्वुंहशे.	तेंङसेंस्जरसेस.	गेंम्नठेंठ्ठेप.	तिम्नेपठिंछे.

मोटांमाणसो.

मारे अहीं जमवा आवजो	माझे येथें जेवावयास यावा.
तुमारे घेर आज शुं छे?	तुमच्या घरीं आज काय आहे?
अमारे घेर मेहमान आवेला छे.	आमच्या घरीं पाहुणे आले आहेत.
मारी जोडे बजारमां हींडो.	माझे बरोबर बाजारांत चला.
हुं हमणां काममां छुं.	मी आतां कामांत आहें.
एवुं तारे कीयुं काम छे?	असें तुझें कोणतें काम आहे?
ते तने कहेवा जेवुं नथी.	ते तुला सांगण्यासारिखें नाहीं.
जमवानां नोत्रां देवा जजो	जेवणाचीं आमंत्रणें सांगण्यास जा.
शा काजनां नोत्रां छे?	कशाकरितां आमंत्रणें आहेत?
छोकरानां जनोइनां नोत्रां छे.	मुलाचे मुंजीचीं आमंत्रणें आहेत.
केटला एक माणस छे?	किती एक मनुष्यें आहेत?
हुं जे कहीश ते तमे सांभळशो?	मी जें सांगेन तें तुम्ही ऐकाल?
मने गमशे तो हुं सांभळीश.	मला वाटेल तर मी ऐकेन.
तो हुं अमथुं कहेतो नथी.	तर मी गोष्ट सांगत नाहीं.
अमथुं कहीने शुं करवुं छे?	गोष्ट सांगून काय करावयाचें आहे?
सांभळवा जेवुं कहीश ते सांभळीश.	ऐकण्यासारिखें असेल तें ऐकेन.
तमे हमणां दूर जशो नहीं.	तुम्ही आतां दूर जावुं नका.
मारे गाम जवुं जोइशे.	मला गांवास गेलें पाहिजे.

[illegible]

[illegible]	[illegible]
[illegible] ?	[illegible] ?
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible] ?	[illegible] ?
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible] ?	[illegible] ?
[illegible]	[illegible]
[illegible] ?	[illegible] ?
[illegible] ?	[illegible] ?
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible] ?	[illegible] ?
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]

ओसड लीधा पर चरी पाळवी जोईए.	औषध घेतल्यावर पथ्य केलें पाहिजे.
संदेशो मोकलीनें तेडावी लावो.	निरोप पाठवून बोलावून आणा.
आपणनें घणुं मोडुं थयुं.	आपल्याला फार उशीर झाला.
खेतरमां ओरवा माटे हुं जाउं छुं.	शेतांत पेरण्या करितां मी जातों.
छोकरानें धवडावीनें पछी नवरावो	मुलाला पाजा आणि मग न्हाऊं घाला.
छानोमानो बेशी रेहे.	मुकाट्यानें बसून रहा.
घरांणां पेहेरीनें जमवा आव्यो.	दागीणें घालून जेवाय आला.
ते तेने मळनार नहीं.	तो त्याला भेटणार नाहीं.
कृपा मने अंगाजेरें करी आप.	आपण मला आरोणी करुन दे.
मारे निशाळमां न वानी वेळा थई.	माझी शाळेंत जाण्याची वेळ झाली.
मनेरोज गम्युं लागतुं नथी.	मलरोज गोड आवडत नाहीं.
चोखा घणा मोंघा थया छे.	तांदुळ फार महाग झाले आहेत.
जरतथा घणा मात्र सोंघा छे.	जोंधळे व हरजेर मात्र स्वस्त आहेत.
आज हुं कुंवारनो जावीनें जेठलो छुं	आज मी कुन्हाड्यापेक्षा जसलों आहें.
रुपैया गणीनें कोथळीमां भरी मुको.	रुपये मोजून पिशवींत भरुन ठेवा.
जेना होय तेने तेना आपो.	ज्याचे असतील त्याचे त्याला द्या.
माराथी कचेरीमां अवाशे नहीं.	माझ्यानें कचेरींत येववणार नाहीं.
जलदी धोतीयुं पहेरो नहीं तो वार लगशे	लवकर धोतर नेसा नाहींतर उशीर होईल.
तारो छोकरो मोटो थयो नथी.	तुझा घडा पोर झाला नाहीं.

[illegible]

तेथी मेहेताजी तने जीतशे.	त्यामुळें पंतोजी तुला रागें भरेल.
तेमां घणी भुलो छे.	त्यांत पुष्कळ चुका आहेत.
अते फरी लखीनें मारी कने लाव.	आतां पुन्हा लीहून मजकडेस आण.
तेने बधी वातो याद रेहे छे.	त्याला सर्व गोष्टी आठवतात.
अेक पछी अेक वारा करती वांचो.	अेकामागें अेक पाळीनें वाचा.
अेक जणो जरा चोटी होरो.	अेकसारखें जोरेंघ ओढा.
जडीयो हेठण पड्यो ते उंचको.	हठात जाळीं पडलीती उचला.
तारा हसकत मने जोवा दे.	तुझे अक्षर मला पाहूं दे.
ताळु मारीनें कुंची लावी आप.	कुलुप लावून किल्ली आणून दे.
मेडानी बारीनुं बारणुं वासीनें आव.	माडीच्या खिडकीचें दार लावून ये.
जेवणा जमे डे अंडे सुकं रहो.	दोघेजण नवळ मवण निमूट रहा.
तुं आणी गम तेणी गम शुं जुवे छे?	तूं इकडे तिकडे काय पहातोस?
बपोरे कई वारे आवुं ते कहे?	दुपारी मी केव्हां येवूं तें सांग?
तमे हमणां क्यांथी आव्या.	तुम्ही आतां कोठून आला.
तमे मारी साथे आवशो?	तुम्ही मजबरोबर याल?
बराबर धीमे धीमे आलो.	आपण हळुं हळुं चला.
शामाटे भेंस वेची नाखी?	कशासाठीं म्हैस विकून टाकली?
जुवो जुवो केटला वाग्या?	पहा पहा किती वाजले?
तेयवो अेवुं मने लागतुं नथी.	तें होईल असें मला वाटत नाहीं.

[illegible]

दीवीमांदीवटोनाजीनेलाजे.	समईंत वाती घालून आणा.
ताराथी जेमकेम थशे ?	तुझ्यानें जसें कसें होईल ?
तुंजे कहेछे ते जुठुं छे.	तूं जें म्हणतोस तें खोटें आहे.
गईसालथी तेने मारी अदावत छे.	गतवर्षापासुन त्याचा माझा दावा आहे.
सावरणीथी पुंजोवाळीनेंजहारनाखो.	केरसुणीनें केर काढुन बाहेर टाका.
सीधोसामो जोपछवाडे जोईशनहीं	नीटसमोर न पाठीमागें पाहूं नको.
छाणथी वाडो लीपो.	शेणानें अंगण सारवा.
अगाशीउपर जणवीनेसुकववानाखो.	गच्चीवर नपुन वाळुघाला.
रंधवारा जे रसोई करीने पीरस्युं.	आचाऱ्यानें स्वयपाक करूनवाढिलें.
केई, लालीमनें गमतो देछे.	आत्या, बहिनी मला शिव्या देते.
तुंजैरामां शामाटे रमेछे ?	तूं जायफळांत कशासाठीं जेणतोस !
ओरडीना बारणानी सांकळ काढीनें महीं आवो	खोलीच्या दाराची कडी काढून आंत या.
गिरेडांतथा नुरीयां केम चढयां नथी ?	तोंडणींत दोडकीं कां शिपलीनाहींत ?
देवताकडणथी लाबीनें उपर गुलोसण गावो.	विस्तु जाळून आणून वर शुलेपरवा.
नाहीनें वेहेली देवशेवाकरो.	स्नानकरून लवकर देवपूजाकरा.
ओरसीयो सुजड लईनें चंदन घसो.	सहाण जोड घेऊन गंध उगाळा.
तजेथा सोदीवगर रोटलो थनार नहीं.	कलथा, तव्यावांचून भाकर होणार नाहीं.
रोटलीवणवासारिं अपडणी, वणणलाव !	पोळीकरण्याकरतां पोळपाटलाटणीं आण !
पथरीनाजीनेदीवो ओलवो	बिछाना टाकून दिवा विझवा.

चमर्छंजनीघाश्विषघडा.
उझ्यांबेंछेंनळेंछेछि १
उंचेम्छातोछ रोंछेंघछे.
गतपर्षीपाक्षीमत्याक्मसाताजघछे.
नेरूछिपिंनेललदुम सछेर जन्न.
पीरछमेमपाठीमगेंपछिंमन्ले.
हेछापेंछिंगाछाछाजज.
गडीपृमपुसजलुघाम.
पज्याज्यानेंस्पछपामससाजदीटें.
पान्लपछीमिमसछिण्याछी.
उंजछल्लीसशाम्क्षींथेळनीछ।
छेरुजन्नारानडीमपीन्लछुषपंतया.
तोंडकींपरोडसींसंडीपरुंमछीत १
पीलुमलीपपछपम्डीह पेछन.
समपसल्छपसछेप्पुमसरा.
छघडा,सेडघेल्ल गछ छगाळा.
सरथा,तज्याजंडीपभाजरछोम्सरीं.
पोळीसहाउमसताघोळपामसगटीं पछा।
घाछाम जडीमन छीज पीझज १

छापीमं छीपडे मथीपे लाजे.
तासछीछेम नेमपछे १
उंचे मछछे तं मुळु छे.
गछेज्डरणी तैरे मेछेपापतेछे.
कफछाछी पुंमेजळीलें घघसछे.
छीथीजमेमपछवाडे मेछेशापछीं.
छाछापी जडोडुपो.
छगाछीपाज मळपीपें छीमपाजमछे.
उंघजराछे उजेरछे जीपे पीमस्युं.
फ्नेछे; माभी मपे गाळो छछे.
उं घेरामंशामेछे उमघे।
पेछीमसछापीकंसळलटींसछीपजे.
गीलेडातथाछीर्याप्रेमन्छ्यापछी १
छेपताछेमळपीमपीपेंछिपजडीन्ने छळमाछे
मछीपेपछेदुछेपहोजमरो.
पोछीपो,छेथिड देछेरें उंचम पछे.
तघेथा, मेघपग रोगसेथमरछीं.
गेरदुपछाज कसंछेडछी.पेळछामप।
छपहुमपीमें घीजेपछडे. १

कोठियामांनेल, दिवेटनाजीनें दिवेलण गागीलाव	पंतीत तेल वात घालुन दिवा लावून आण।
मांघरोतेल, जाडुं, तिणुं लावुं नहीं.	कुजणारी तेल, गोड, जाड, तिखट लावूं नये.
खाउलो, कांगणी, पेहेरानें व्याललो करोने आवुंछुं	लगडे, बोरणी नेसून हुडु लावून येते.
मोटुं थाय अेरुसेलाय रोजीनेछे.	शरीर कालो म्हणून नवरा रागेलस्तो.
हाथमां आमली नाखीनें वघार आपो.	वरणांत चिंच टाकुन फोडणी द्या.
सोदो पत्रानुं लईने मेटा उपर आवो.	तांब्या पथ्यपात्रा घेऊन माडी वर या.
नरसलागीछेपण वाय कईदे जातीनथी	तहान लागली आहे पण विहीर कोठें दिसत नाहीं.
सामने गोय आंतेके पथारी करी आप.	आणीं मला जोप येती अंथरुण घालून द.
कुतुसानें अजोर करछुं नहीं नथी.	मी कुणा भुंकणारा पोरांनी करितें रिकामी नाहीं.
रांघवानो चुलो गणगावीने माजण लेनुं छे।	स्वयंपाकाची चुल पेटवून लोणी कढवा।
मनेतागवगर कई गमतुं नथी.	मला तुझ्या वांचून कांहीं करमत नाहीं.
जोहनलारवगीछे तेनो जोणो क्या राखरोछो?	तालिगरका आहे तिला डोहाणे घेवण कशाकरितां?
तेसजवामां अनेके हिसाबमां हुशीयार छे	तो लिहिण्यांत आणि हिशोबांत हुशार आहे.
सुजोरोटखामारथी जवाय नहीं.	कोरडी भाकर माझ्यानें जावणार नाहीं.
कडमांननाहोजो सोमुको.	पोट कुणी पैसे नेऊन ठेवा.
पोत पातानुं कामपरवारीजेरसो	आपण आपले काम करून बसा.
सीपाछे मोटाने नाहनांपाकुरां आपो!	शिपाई मोठी व लहाणीं पाउरें द्या!
गालकतगो अजहीथी लेई उपर मुको.	हीं कतरें येथून घेऊन वरती ठेवा.
आमामनें कई न समजण पडतीनथी.	ह्यांत मला कांहीं अर्थ समजत पडत नाहीं.

[illegible]

आजडीयामां कशनाछे नथी मोटपुरो. | ह्यापोतीत शाछे नाहीं म्हणून लय.
कोई अरन्नगर जहारछे ते अनुओ. | कोणी अर्जमद जाहिर आहे तो पहा.
दसथीछ वागतां सुधी कामकरवुं जोईओजे. | दहापासून सहावाले पर्यंत काम केलें पाहिजे.
कचेरीमां कुंघ लेवीतें सारुंनहीं. | कचेरींत झोंप घ्यावीतें चांगलें नाहीं.

हिंदु धर्मशास्त्रसंबंधी.

१ जे जायडी व्यभिचारीहोय तेनो हिस्सो अगर स्त्रीधन मणनार नहीं.

२ जायडीनुं स्त्रीधन पोताना धणीथी आकृत कारण विना लेई शकाय नहीं.

३ जायडीनें संतान होय तो तेनुं स्त्रीधन बापडानें मणनार नहीं.

४ कोई माणसनें छोकरो अगर छोकरानो छोकरो अथवा तेनो छोकरो नहोय तोते दत्तक लेवानो अधिकार छे.

५ लीधेलो दत्तक पुत्र निर्दोषी छतां जीन्नो दत्तक लेवाय नहीं.

६ जे विधवा स्त्रियो होय तो पेहली परणेल जायडी ओ जोणे लेवो.

७ वेश्या वगर छोकरीनें जोणे लेवानो कोईनें अधिकार नथी.

८ पितापासेथी छोकराओ जे भाग लेई अनुदाथपा पछी जोके

[illegible] | [illegible]
[illegible] | [illegible]
[illegible] | [illegible]
[illegible] | [illegible]

[illegible]

१ [illegible]

२ [illegible]

३ [illegible]

४ [illegible]

५ [illegible]

६ [illegible]

७ [illegible]

८ [illegible]

छोकरो थाय तो बापनी मिलकत पेहला छोकराओने न मळतां-बेउने मळशे.

९ शूद्रने दासीना पेटनो छोकरो होय तो तेने औरस छोकरानो नीमे भाग मळवो जोईए; अने परणेत बायडी तथा तेना पेटनुं संतान कंई न होय तो तमाम मिलकत एज लेशे.

१० पुत्र वगरना एक माणसने अनेक रांडेली बायडी ओ होय-तो तेमां जेने छोडी हशे ते न स्थावर मिलकत लेशे. नहीं तो तमाम मिलकत सरखी वेंचीलेवी.

११ कोई निपुत्रीकनी मिलक तेनी बायडी, कन्या, दोहित्र, मा, बाप, भाई, भत्रिजो एवा अनुक्रमथी एक नहीं होय तो एक लेशे.

१२ मरनार आरामा पोते कमाएली मिलकत होय तो ते मिलकत तेनी पछवाडे तेनी बायडीने न मळशे. (हय कोर्ट फसलो.)

१३ जोणे लीधा पछी पोताने औरसपुत्र थाय तो दत्तकने चोथो हिस्सो आपवो.

१४ घरडाओए पेदा करेली मिलकत उपर बापनो तथा छोकरानो सरखो हक छे.

१५ राज्य तथा नाकना संस्थान तथा जमीदार. एनो विभाग थवानो नहीं पण एमनी खानगी मिलकत वेहेंची लेवाशे.

१६ मा बापे खुशीथी आपेलुं अगर लढाईमां अगर लग्नमां ले मळेलुं

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

९ ~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

१० ~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

११ ~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

१२ ~~[illegible]~~

~~[illegible]~~ ([illegible])

१३ ~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

१४ ~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

१५ ~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

१६ ~~[illegible]~~

तेनो विभाग नथतां तेनुं तेने मळशे.

१७ बापे पोते पेदा करेली स्थावर मिळकत शिवाय जीवी मिळकत छोकराने पूछ्या शिवाय गमे तेने आपी शकाय छे.

१८ विधवाए जे मुख्य वारसने पूछ्या वगर स्थावर मिळकत जीवने आपवानो हक नथी.

१९ बापन्याधीत, कुपीत, विषयसक्त होय तेने विभाग करवानो अधिकार नथी.

२० बापना पहेलां छोकरो मरी जाय ने पछी बाप मरी जाय तो ते मिळकत नी वारसण छोकरांनी वहु नथतां छोकरांनी मा थशे.

२१ छोकरा पेहलां बाप मयत थायने त्यार पछी छोकरो मयत थाय तो तेनी मिळकत छोकरांनी मा ने न मळतां छोकराना वहुने मळशे.

२२ अनेक माणसे कुळ स्थावर मिळकत जे माणसने अनेकपणे अने कने घराणें आपेली होय तो ते मांने घराणे राजनारना कबजामां होय तेनो हकक पहेलो.

२३ वापरेला लुगडां तथा जेसवाना घरेणां तथा घराणांने ने नवापरवामा होय तेनो विभाग नथतां ने वापरता होय तेनुं समजवुं.

२४ समाईक द्रव्य कोई छुपावे तो पण सरखा विभाग करवा.

२५ बापनो पैसो खरच्या विना विद्या संपादन करी हशे तो ते विद्याथी मेळवेलुं धन तेनुं न छे तेथी विभाग थनार नाही.

[illegible]

१७ [illegible]
[illegible]

१८ [illegible]
[illegible]

१९ [illegible]
[illegible]

२० [illegible]
[illegible]

२१ [illegible]
[illegible]

२२ [illegible]
[illegible]
[illegible]

२३ [illegible]
[illegible]

२४ [illegible]

२५ [illegible]
[illegible]

गायकवाडी दिवानीकायदासंबंधी.

कलम २२३

फरीयादोनी मुदतविशे.

1. फरीयादीने मुदतनो नियम लागु नथी ते.

    १ वतन वृत्ती तत्संबंधी जमीन विगेरे विशे.

    २ धाय लागना संबंधी जमीन विगेरे विशे.

    ३ भोग्यगिरो विशे.

    ४ स्त्रीधन विशे.

    ५ अनामत मुकेली वस्तु पाछी लेवा विशे.

    ६ आलु अजन्म वस्त्र लेवा विशे.

२ दस्तावेजने बारवरस सुधीने वसूल आव्यो होतो ते दीवसथी बारवरस गणवां.

३ खातुं होय तो तेने छ वरस सुधीने वसूल अगर उपाड थयो होय तो ते दीवसथी छ वरस गणवां.

४ स्थावर मिलकत सानमां लखी आपीने कबजामां नहीं आपी होय तो तेने वीसवरसनी.

५ दान, वेचाण, बक्षीश आपी दस्तावेज नहीं छतां कबजामां नहीं

[illegible]

कलम २२१

१ [illegible] त्या.

~~१ [illegible] जमीन [illegible] यांविषयीं.~~

~~२ [illegible] जमीन [illegible] यांविषयीं.~~

~~३ भोग्य [illegible] यांविषयीं.~~

~~४ स्त्रीधन यांविषयीं.~~

~~५ [illegible] यांविषयीं~~

~~६ [illegible] यांविषयीं.~~

~~२ [illegible]~~
~~[illegible].~~

~~३ [illegible] पावतो, [illegible]-~~
~~[illegible] त्या [illegible].~~

~~४ [illegible]~~
~~[illegible].~~

~~५ [illegible], [illegible]—~~

होय तो स्थावरने त्रण वरसने जंगमने एक वरस.

६ पोतानी स्थावर मिळकत कोइए जे मागी लीधेली अगर दबावेली होय तो ते पाछी लेवा बदल वीस वरसनी.

७ ए शिवाय बीजी दरेक प्रकारनी फरीयादी एक वरस तथा त्रण वरसना अंदर करवी जोइए.

व्याज संबंधी.

कलम २५८

करार न होय तो व्याज अपाववुं नहीं ते बाबतो.

१ खोराकीना पैसानुं.

२ गमे जेवा नुकसानना प्रकारनुं.

३ जरख बदलनुं.

४ अनाधिकारी पासेथी लीधेलुं ते पाछुं अपाववानुं धन.

५ वेचाण आपेली जणसनी कीमत.

६ अयोग्य सबबथी मळेलुं पाछुं करवावेवुं धन.

तर स्थापनाचे नियमांचें व संगमणाचें नियम.

६ परंतु स्थापनेमुळें त्यांनीं म्हणून घेतली कोड दाखवेली-केलें तर नियमांनीं घेतला हक्क जाऊं येणार नाहीं.

७ या ठिकाणीं लोकांनीं रोखून सर्व त्यांनीं केलें नियम पाळले पाहिजे.

व्यायामशाळा.

प्रथम वर्ग

मराठी शाळेंतील विद्यार्थ्यांकरितां नियम.

1 कसरतीचा शिरावें.

२ जोर तथा अभ्यासाचा प्रकार.

3 दंड घालणें.

४ कुस्तीचा पाठ घेतलें तें प्रत्येकानें करावें.

५ पोहणें शिकला पाहिजे.

६ धावणें उड्या मारणें प्रत्येकानें करावें.

फौजदारी.

श्रीमंत सरकारचे अंमलांतील फौजदारी नियम.

पाहिजे म्हणून श्री. ... पावसाळा ... प्रमाणें घडे.

दरानी अरज विज्ञापना अंछेने मोजे करजण प्रगणे वडोदरानो रे-
हेनार पटेल नरसी भगवाने फलाणे दहाडे फलाणे वाजते फलाणे
ठेकाणे फलाणा समक्ष फलाणा प्रकारथी फलाणो गुन्हो करेलो छे-
तोते बदल तेनी तपास थई पटेल मजकुरने कायदा प्रमाणे शिक्षा-
थई मारीय अेटली नुकसानी अपाववा विशे हुकम थवो जोईअे.

तारीख माह सने मिति मास

वार संवत

शा॰ नेहालाल परभुदास सही -

दसकत पोते

दिवानीमां अरज जमीन जाएजद.

श्रीमंत सरकार सेनाखासखेल समसेर बहादुर विद्यमान -
फलाणी कोर्ट -

वादी.

शा॰ रणछोड जगजीवनदास मैयतनो वारसपुत्र मगन कपुरचंद ज्ञाती वाणिया उम्मर वरस २२ कसब खेतीनो रेहवासी मोजे कारवण प्रगणे कलोल छे

प्रतिवादी.

शा॰ शिवलाल विठल मैयतनो वारसपुत्र हरजीवन छगन अज्ञाननुं पालन करणार तेनी माजाई गंगा ज्ञाती दसाखडायता उम्मर वरस ३७ कसब खेतीनो रेहवासी मोजे मंडाल प्रगणे कलोल छे

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]

दावो २.

हुं वादी सदर प्रतिवादी उपर आ फरीयादी करुं छुं के अमारा वडीलोपा-
र्जित अमारी ईनामी जमीन कुंभा ५ क्षेत्र समडीवाली मेयत प्रतिवादीने
खेडवा सांपेली ते अमारी अमो मागतां छतां न आप्याथी आ-
दावो करीए छुं के दावावाली जमीन कुंभा ५ तेनुं एक सालनुं उ-
कर उत्पन्न रुपीया ५००) तेमां सरकारमां ईनाम कमीटी विगेरेना रु-
२०) लखवा पडे छे ते तथा मजुरी जदल रु. १८०) कुमले रु. २००) ज-
तां बाकी रु. ३००) नी दश सालनी उपज रु. ३०००) थया ते प्रमाणे
आ दावो करेलो छे. ते दावावाली जमीननी चतुःसीमा नीचे लख्या
प्रमाणें.

१ उगमणी तरफ नरसी भुलाभाई १ आथमणे विठल जाभुनुं खेतर.

१ दखणातुं हरीलाल बनारसीनुं खेतर. १ उत्तरातुं लालाभाई बणनुं खेतर.

उपर लखेली चारे कूंट वच्चेनी जमीन प्रतिवादी पासेथी अमारा क-
जामां आपवाना ठरावनुं खर्च साथे हुकमनामुं करी आपवुं जोई
ए जे.

मिती मास. वार. संवत.

तारीख माहे सन

सही.

[illegible]

[illegible] १८० [illegible] २०० [illegible] ३०० [illegible] ३००० [illegible]

[illegible]

१ [illegible]   १ [illegible]

१ [illegible]   १ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ઉપર અરજીમાં લખેલો ફલાણા ફલાણા નામનો વાદી હુમારી પુરી સમજુતી અને જાણી પ્રમાણેં પ્રતિજ્ઞા કરૂંછું કે આ અરજીમાં લખેલો મજકુર ખરોછે.

પ્રતિજ્ઞા લેઈ જાણી જુઠ્ઠો ખોટો કરવો એ ગુન્હો છે એમને ખબરછે. મિતી મજકુર.

સહી.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

दिवाणीमां अरजलेहणाजा.

श्रीमंत सरकार सेनाखासखेल समसेर बहादुर विद्यमान कलाणी कोर्ट.

वादी.

पटेल माधवलाल छगनलालज्ञातीदसानागरवाणीयाधंधो सराफीनोउमेरवरस२८ रेहेवासी हाल- वडोदरा.

प्रतिवादी.

पटेल कुरसन गोकुणज्ञातीकडवा कुणबीधंधोखेतीनो उम्मेर वरस४१ रेहेवासी कसबे सावली.

दावो रु० ५००)

हुं वादी सदर प्रतिवादी उपर आ फरीयादी करुंछुं के प्रतिवादीए पाछलो हिसाब करी (अगरसेकडा रुपैया लेई) मिति फागण सुदी२ संवत् १९२७ ना रोज रु० ३००) नो दस्तावेज करी आपी व्याज शेकडे रुपीया ०॥। प्रमाणें आपवानो करार करी आपेलो छतां ते प्रमाणें प्रतिवादी पासे मागता छतां ना आप्याथी आ दावो करेलो छे.

३००) मुदल रुपीया दस्तावेज प्रमाणें.

२५०) व्याजना दस्तावेज ना करार प्रमाणें आज मिती सुधी.

५५०)

पैकीं वसूल रु० ५०) बाद करतां बाकी रु० ५००) नो दावो करेलो छे तो प्रतिवादीनी स्थावर मिलकतमांथीं आपवाना दावानु जपत्य साथे हुकमनामुं-

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

३०० [illegible]

२५० [illegible]

२५०

[illegible]

કરી આપવું જોઈએ જે મિતિ ________________ સંવત.

તારીખ ________ માહે ________ સને ________

સહી.

____

ઉપર અરજીમાં લખેલા ફલાણા ફલાણા નામનો વાદી હું મારી પુરી સમજુતી અને ખાત્રી પ્રમાણે પ્રતિજ્ઞા કરૂં છું આ અરજીમાં લખેલો મજકુર ખરો છે.

પ્રતિજ્ઞા લેઈ ભણી જુઠ્ઠુ ખોટો કરવો ________ એ ગુન્હો છે એમ મને ખબર છે.

સહી

____

ખત.

સંવત ૧૯૩૩ ના વરખે જેઠ વદી ૨ દને અદહંગ ગામ મધે મહા-
જાદવાસ્તે વગ શા૰ આશારામ પરભુદાસ પારસાત એજ ગામવાસ્તે
વગ પગી ગોખર વસ્તા દસ્તે એણે રાણ દતવાનત અંગઉધાર રૂ. ૧૦) અં-
કે પચાસ પુરા દેવા. તેહેનુ વ્યાજ માસ એકે રૂ. ૧) સેકડે ... લખેલ-
ઠે મનમસે માસ ૬ ના સેકડા ૩ ના ભાવથી ત્યોરધણી માગે ત્યારે
આપીએ જે. આ ખતના રૂપીઆ ખણદ લેવા સારૂ રોકડા લઈને આ-

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

जत लखी आप्युंछे. आजतना रुपीया हमारी हस्तेक मिलकत तथी नथा लखत वारसथी देवा. आजत अमारी राजी खुषीथी लखी आप्युंछे.

तेसही.

	अत्रे ——— मतु.		पत्रे ——— साख.
१	पगी गोवरधनदास मतुदा: पोते.	१	शा: मगनलाल रणछोड साखदा: पोते.
		१	परी: परसोत्तम नारायणदास साखदा: पोते.

(आ प्रमाणें दक्षणीमां खत लखानुं नथी तेथी एनो नमुनो नकरतां तेमनी रीत प्रमाणें लख्युंछे.)

कागळ.

स्वस्तिश्री अमदावाद महाशुभस्थाने पुज्याराध्ये अनेक सरवे उपमा जोग्य शा: घोणासा शोभागचंद एतान श्री मेहेमदाबादथी ली. गांधी अंबरतलाल नरसीदासना जे श्री कृष्ण वांचजो. जत अत्रे सर्वे क्षेम कुशळछे. तमारी क्षेम कुशळताना पत्र संभारीने लखजो. लाईं छोटालालनुं लग्न ठेरव्युंछे. माटे तेनें सारुं हीरकोरी घोतीनी किंमत रूपीया १५) सुधीनी तथा कसबी दुपटो नंग १ रूपीया ३५) सुधीनो लेईने मुकजो ने कोई आवतुं होयतो तेनी साथे मोकली देजो. अने हालमां अहीं वरसाद बिलकुल छे नहीं तेथी घणी मोंघवारी छे ते तमोने जणवासारुं लख्युंछे. जे

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

अेर्छीतुं करतुं मंगाव्जे. हेत मारा राजीयो तेथी वधारे राजन्वे. संवत १८७३ना श्रावण सुदी १२ वार सोमे.

(अजनुं दक्षणीमां भाषांतर करायतो पण ते प्रमाणें दक्षणीमां कागण ल-जाय नहीं तेथी भाषांतर करेलुं नथी.)

मुजतीयारपत्र अेकनामनुं.

श्रीमंत सरकार सेनाखास खेल समसेर बहादुर विद्यमान.

मुजत्यारनामुं लखी आपनार कुंशा. नरोत्तम परशोत्तम रेहेवासी सीनोर हुं आ मुजतीयारपत्र उपरथी पटेल नारायण भाईजी जावा रेहेवासी वडोदरा. अेमने मुज्तीयार नेमी आ मुजत्यार आपुंछुं के मारे दीवानी अगर फोजदारी अगर जीन्नुं जे काम हशे ते काममां मुजतीयार मजकुर मारा तरफथी हाजर रही अरजनवास तथा पुरावो विगेरे आपशे तथा मारा तरफथी कागणपत्र उपर सही विगेरे जे काम करशे तथा रुपीया लेई पावती आपशे ते सर्व मेजले कर्या प्रमाणे मारे कबुल मंजुर छे. मिति. ______ वार ______ संवत ______ तारीख,

माहे ______ सन ______

सही. ______ साख. ______

पेट अने अवयव अेमनी वात

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

કોઈ એક કાળે હાથપગ ઇત્યાદિ અવયવો એ વિચાર કર્યો કે, આપણે મોટી મહેનત કરીને મેળવવું, અને આ પેટને નકામું બેસીને ખાવું, આ ઠીક નહીં. એટલે અવયવોના દુઃ-ખો મરશું પીઠું સમાડીને કહ્યાં. તે બોલી, રે આ હાથ પગ મેહનત કરીને જે મેળવે છે તે-જંઘું આ પેટ તરફ જાય છે. આ પેટ કાંઈ જ કામ કરતું નથી, અને એની પાસેથી અ-મોને કાંઈ લાભ નથી; એમ છતાં અમારે હમેશાં એની ચાકરી કરવી, એ અમારા ઉપર મોટો જુલમ છે. આ બોલણ સાંભળીને બધા અવયવો એ તેની વાહવા કરી. હાથ બોલ્યા, હવે પ-છી પેટ માટે હમો કોઈ પણ કામને આંગળી લગાડવાના નથી; પગ બોલ્યા, આ પેટનો સા-ર જાત સુધી અમે વહેતા આવ્યા તે હવે પછી વહેનાર નહીં; દાંત બોલ્યા, તેને માં-ટે આગળ અમો એક દાણો પણ ચાવનાર નહીં; એ સર્વે બોલવું સાંભળીને પેટે મને કહ્યું, ભાઈઓ, તમે આગળાપણ કરો નહીં, જે કરવું તે વિચાર કરીને કરો. તમે મને જે કાંઈ લા-વીને આપો છો તે હું ભોગવું છું એવું નહીં. તમારા સર્વેના પોષણ માટે હું ત્યાં ત્યાં તે વહેંચીને આપું છું. એવું તેણે કહ્યું તે ફોગટ ગયું. કારણ કામ ક્રોધાદિકના અનુસારે આ-ગળ બુદ્ધિનું કાંઈ ચાલતું નથી. છેવટ અવયવો તરફથી પેટને કાંઈ મળે નહીં એમ-થવાથી પેટ બિલકુલ સુકું થઈને હાડપિંજર માત્ર રહ્યો. પછી પેટ તરફથી અવયવોનું-પોષણ ન થવાથી તે બધો પણ અશક્ત થયા. આવી તેમની અવસ્થા થઈ ને બધાને તેમને પશ્ચાત્તાપ થઈને પ્રથમ પ્રમાણે પેટ માટે પોતપોતાના કામો કરવા લાગ્યા; પરંતુ કાંઈ ઉપાય રહ્યો નહીં. આ અવિચારથી મરણ આવીને બધા શરીરનો નાશ થયો.

બાદશાહ અને બિરબલ.

[illegible]

[illegible]

घोमासानीऋतुमांएकदहाडेसवारेजादशाह ,
जीरजल अनेजीलदरजारीमाणसोशि
कारसारे निकळ्या;अनेजंगल माहेभटकतां-
भटकतां एकनदीमासम पडीके जेमां पुष्क-
ण पाणीनीरेल आवीहती;तेथीनदी-
नी माहे थईउतरीने,जीजु जाजु अवा-
य जेम नहोतुं;माटे आणीतरफेनाकिनारउ-
पर उभाहता;नेपाणीना घूघवाटनो अवा-
ज सांभळवामां आव्यो.त्यारेजादशाहे-
जिरजालने पूछ्युं,केम जिरजाल नमेमने कही-
शकशोके आनदीशामाटे अवाजपाडीनेरडेछे"
जिरजाले कह्युंके "मारामेहेरबान साहेब,ते र-
डेछेतेनुं कारण एटलुंजछेके,ते पोतानो घ-
णीके दरीयो तेने त्यां जायछे माटे.(जेम कन्या-
सासरेधणीने घेर जतां रुदन करेछे तेम)" आ-
कारणबाजसांभळीजादशाहखुशीथयो-
अने आश्चर्य पामीने जिरजालनी बुद्धीने
वखाणवालाग्यो.

[illegible]

पुणें चित्रशाळेंत विक्रीस असलेल्या अनेक रंगांत छापलेल्या देवादिकांच्या तसबिरा.

नं.		सांचा.
१	राधामाधव. [मुरली वाजवीत आहे]	१६ × २०
५	देवमामलेदार.	१६ × २०
७	श्रीदत्तात्रय. (गायी, चार वेद आणि जंगलच्या देखाव्या सह)	१६ × २०
९	श्रीराधाकृष्ण. नवीन आवृत्ति. (वनप्रदेशाच्या देखाव्यासह)	१६ × २०
१०	रामपंचायतन.	१६ × २०
१२	शिवपंचायतन. (सिंह, नंदी, पार्वती, गणपतीसह)	१६ × २०
१३	गणपति अष्टसिद्धीसह.	१६ × २०
१४	श्री महिषासुर-मर्दनीदेवी.	१६ × २०
२०	शेषशाई (लक्ष्मी, नारद गरुड आणि सागराच्या देखाव्यासह.)	१६ × २०
२१	मुरलीधर (गाई आणि गोपी यमुनेचे तिरीं विहार करीत आहेत.)	१६ × २०
२३	बालाजी नवीन (गरुड मारुतीसह.)	१६ × २०
२४	विष्णू (जय, विजय लक्ष्मीसह.)	१६ × २०
२७	रामदासस्वामी (मागें वनाच्या देखाव्यासह.)	१६ × २०
३०	नरहरी अवतार.	१६ × २०
३१	शंकर गोसावीण.	१६ × २०
३४	गोपी गान्हाणी.	१६ × २०
३५	शिव पार्वती.	१६ × २०
३६	म्हाळसाकांत [खंडोबा म्हाळसेसह घोड्यावर बसून मणिमल्लाचा वध करीत आहेत.]	१६ × २०
३८	कात्यायनी व्रत —— नग्न गोपी यमुनेंत स्नानें करीत आहेत	१६ × २०
४१	रामकौसल्या. [कौसल्या रामास मांडीवर घेऊन राघू दाखवीत]	१६ × २०
५०	वस्त्रहरण?	१६ × २०
५८	गोदोहन.	१६ × २०
६१	दधिमंथन. [यशोदा कृष्णास मांडीवर घेऊन दहीं घुसळीत आहे.]	१६ × २०
७६	नरकासूर.	१६ × २०
९१	अमरुशतकांतील स्त्री [रात्रीं नवरा बायकोचें बोलणें राघूनें ऐकून तें प्रातःकाळीं वडील माणसां देखत बोलूं लागला हें स्त्रीनें ऐकून त्याला बंद करण्या करितां त्याच्या तोंडांत माणीक देत आहे.]	१६ × २०
९८	कबीरांचा? (कृष्ण गर्भसंध्या वेणी घालीत आहेत)	१६ × २०
९९	कै० रावसाहेब विश्वनाथनारायण मंडलीक.	१६ × २०